

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

Ljudska PRAVICA

Leto XXI Stev. 222
GLAVNI IN ODGOVORNI
UKREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka. // Cena 10 dinarjev

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVljena 5. OKTOBRA
1934 // MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
// OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

Mikojan pri predsedniku Titu

Osijek, 20. sept. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes na Belju prvga podpredsednika vlade Sovjetske zveze Anastasa Mikojana, ki je prispel sem s podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta Aleksandrom Rankovićem.

Vsekitajska sindikalna delegacija prispela

Subotica, 20. sept. Delegacija vsekitajske sindikalne federacije, ki šteje 5 članov in ki jo vodi podpredsednik federacije Li Ning I, je prispela danes popoldne v Subotico. Na madžarski meji, v Kelebiži pri Subotici, sta sprejela goste član predsedstva Centralnega sveta ZSJ Marjan Vivoda in predstavnik kitajskega veleposlanstva v Beogradu.

Kosilo v počastitev Mendès-Francea

Zagreb, 20. sept. (Tanjug). Predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić je danes priredil kosilo v počastitev nekdanjega predsednika vlade Pierra Mendès-Francea, ki je na zasebnem obisku v Jugoslaviji. Na kosilu so bili podpredsednik Sabora LR Hrvatske Nikola Sekulić, člana Izvršnega sveta Zvonko Brkić in Marin Četinić, predsednik LO zagrebskega okraja Večeslav Holjevac, ljudski poslanec Duran Čalić in direktor tovarne «Rade Končar» ing. Filip Knežević. Popoldne si je g. Mendès France ogledal tovarno «Rade Končar».

NEPOSREDNI STIKI najučinkovitejše sodelovanje je izjavil burmanski minister Bo Min Gaung

Beograd, 20. sept. (Tanjug). Burmanski minister za dobavo g. Bo Min Gaung je danes v pogovoru s sodelavcem «Tanjuga» rekel, da potekajo razgovori gospodarske delegacije Jugoslavije in Burme za sklenitev trgovinskega sporazuma brez težav in da bodo kmalu uspešno zaključeni. Nadalje je burmanski minister poudaril, da so velike možnosti za izmenjavo blaga med obema deželama in da je Burma zainteresirana za nakup raznih strojev in industrijskih izdelkov v Jugoslaviji. Pripomnil je, da bo Burma najbrž kupovala tudi jugoslovanske ladje.

Na koncu razgovora je burmanski minister poudaril, da si je med bivanjem v Jugoslaviji ogledal več jugoslovanskih tovarn

DOGODKI V ARGENTINI Peron na poti v Paragvaj

Bivši predsednik Argentine zaprosil Paragvaj, naj ga zaščiti — Junta trdi, da sindikati pripravljajo splošno stavko Peronu v prid

Buenos Aires, 20. sept. (AFP). — Paragvajski topnjača »Jumaita« je zapustila danes ob pol dveh popoldne po lokalnem času argentinske teritorialne vode in odpeljala s seboj bivšega predsednika Argentine Juana Perona, ki ga spremlja paragvajski veleposlanik v Buenos Airesu Juan Chavez. Uporniški radio je protestiral proti Peronovemu pobežu.

Topnjača »Jumaita« pluje po reki Parani proti Paragvaju. Predsednik Peron je zaprosil to državo za zaščito.

Bivši prometni minister polkovnik Joan Castro je bil aretiran v pokrajini Cordoba, ki je ne nadzorujejo uporniki. Castra, ki je bil član prve Peronove vlade, so osumili, da je sodeloval v upor, ki je izbruhnil 1. septembra.

V nekaterih diplomatskih krogih izjavljajo, da se je general Lucero, minister za vojsko v Peronovi vladi, zatekel v urugvajsko veleposlanstvo. Hkrati je paragvajsko veleposlanstvo v Buenos Airesu obvestilo, da je bivši zunanji minister Martinez v privatnem stanovanju para-

gvajskega veleposlanika.

Po sporočilu državne radijske postaje, da bi utegnili naftno rafinerijo v okolici La Plate vsak čas bombardirati, je prebivalstvo davi zarana začelo zapuščati okolico in pristanišče Encenada južno od La Plate, kjer so ostale samo pehotne enote.

Poročajo, da je enota pomorske pehote iz pomorskega oporišča Puerto Belgrano zavzela mesto Coronel Dorego, 300 km južno od Buenos Airesa. Pričakujejo, da bodo v to mesto prišle še nadaljnje pomorske enote. Hkrati je prišla vest, da se predsednik Vrhovnega sodišča Rodolfo Valenzuela od večera mudi v privatni rezidenci urugvajskega veleposlanika.

Junta poroča o začetku pogajanj

Buenos Aires, 20. sept. (AP). — Vojaška junta je davi sporočila, da so se začela pogajanja o prenehanju štiridnevnega upora, ki je privedel do odstopa predsednika Perona. Junta je tudi stori la takojšnje ukrepe za prevzem nadzorstva v Buenos Airesu, ker so izvedeli, da namerava generalna konfederacija dela, ki šte-

je okrog 6 milijonov članov in ki je bila glavna opora Perona, organizirati splošno stavko. Ravno ob pomoči takšne stavke se je Peron 1945. leta vrnil na oblast, potem ko ga je vojaška junta strmoglavila in aretirala.

Neki diplomat v Buenos Airesu je izjavil, da je Peron preživel minulo noč v predsedniški palači v Palermu in da je tam ostal tudi davi, pričakujoč izida pogajanj o miru v uporniki, ki so strmoglavili njegovo vlado. Predsednikovo rezidenco obkroža kordon kamionov in drugih vozil.

Uporniška radijska postaja v mestu Bahía Blanca, 325 milj jugozahodno od Buenos Airesa, je sporočila, da generalna konfederacija dela »na skrivaj po Peronovem nalogu pripravlja splošno stavko, s katero naj bi Perona spravila spet na krmilo«.

Državni radio v Buenos Airesu je davi sporočil, da danes v glavnem mestu »ne bodo delali, toda nekaj ur kasneje je vojna junta pozvala po radiu delavce, naj ostanejo mirni in naj se vrnejo na delo. Junta je posebej pripomnila, da so generalnega tajnika konfederacije dela De Pietra obvestili, da so se že začela pogajanja z uporniki o miru.

V drugem poročilu junte pozivajo vse državne uslužbence

naj opravljajo svoje delo »redno, pravilno in učinkovito«.

V argentinski vojaški juni, ki jo vodi general Jose Domingo Molina, so generali Angelo Manni, Julio Forchero, Audelino Bergallo, Juan Polero, Carlos Wirth, Torres Queirel, Jose Sanchez Toranzo, Guilermo Streich, Raoul Tanco, Jose Leon Solisa, Juan Jose Valle, Adolfo Botti in Carlos Alberto Lemene.

Znatno število pripadnikov desnega krila peronistične stranke je od večera popoldne zbranih v sedežu organizacije v središču Buenos Airesa, ki ga ne nameravajo zapustiti. Poslopje organizacije je obklopile nekaj tankov in mnogo vojakov.

Tu so objavili, da je divizijski general Felix Robles odstopil s položaja direktorja državne varnosti in da so na njegov položaj imenovali divizijskega generala Audelina Bergalla, poveljnika III. armade in poveljnika posadke v Buenos Airesu. Sedaj so pod njegovim poveljstvom vojaške, policijske in žandarmerijske sile.

Brigadni general Leoncio Mania je bil imenovan za novega šefa federalne policije, brigadni general Mendoza pa za šefa državne žandarmerije. Oba sta svoj položaj nemudoma prevzela.

Načelnik državne varnosti general Bergallo je izjavil, da je cilj sedanjih premikov čet samo ohraniti red, ne pa prekiniti premirje.

Brigadni general Leoncio Mania je bil imenovan za novega šefa federalne policije, brigadni general Mendoza pa za šefa državne žandarmerije. Oba sta svoj položaj nemudoma prevzela.

Bonn, 20. sept. (DPA). Zahodno nemška vlada je sinoči na izredni seji soglasno odobrila moskovske sklepe o vzpostavitvi diplomatskih odnosov med zvezno republiko in SZ. Vlada izraža zadovoljstvo, da

Keefower v Beogradu

Beograd, 20. sept. (Tanjug). — Ameriški demokratični senator Ester Keefower, ki je prispel davi na privatni obisk v Jugoslavijo, je imel popoldne v ameriškem veleposlanstvu tiskovno konferenco, na kateri je izjavil, da so osebni stiki in obiski najboljši način za spoznanje težej in želja posameznih narodov. Dejal je tudi, da z zadovoljstvom pričakuje jutrišnji obisk pri predsedniku republike Titu.

SEJA FRANCOSKEGA MINISTRskega SVETA Ben Arafa se bo le umaknil maroškemu kronskemu svetu

Pariz, 20. sept. (AFP). — Po davišnji seji francoskega ministrskega sveta, ki je trajala dobri dve uri, je javnost zvedela, da je ostala vlada v vprašanju Maroka solidarna. Zvedela je tudi, da bodo baje danes uredili vpraša-

Maroški sultan Mohamed Ben Arafa

nje sestave kronskega sveta, da ni predvideno sklicanje parlamenta in da ne bo več nobene seje vlade o tem vprašanju. Stališče vlade do sultana Ben Arafese se ni spremenilo. Razen tega kaže, da je ministrski svet dal protse roke Faureu in Julyju, da bi v sporazumu z generalnim rezidentom v Maroku sklepala o sestavi kronskega sveta. Generalni rezident De La Tour bo danes popoldne govoril z ministrom za tuniška in maroška vprašanja Julyjem, zvečer ali jutri pa bo odpotoval v Rabat.

Javnost je tudi zvedela, da je bila po nekaterih nezadnih spre-

membah soglasno sprejeta vladna deklaracija o stikih med Francijo in Marokom. Kdaj bo objavljena, pa še ni znano.

Rabat, 20. sept. (Reuter). Vtem ko pripravljajo francoske oblasti varnostne ukrepe v zvezi z bližnjim odhodom sultana Ben Arafese, so francoski kolonisti v Maroku čedalje bolj ogorčeni nad vladno politiko. Iz dobro obveščenih krogov prihaja vest, da bo sultan kmalu zapustil Maroko, ker je francoska vlada sklenila urediti načrt o upostavitvi regentskega sveta v protektoratu. Francoske oblasti so obveščene, da bodo nekateri kolonisti morda poskusili preprečiti sultanov odhod. Zato ni izključeno, da bodo sultana odpeljali iz Maroka, preden se bo vrnil generalni rezident iz Pariza. De La Tour naj bi prispel v Rabat v sredo.

Francoski kolonisti so imeli v raznih krajih Maroka mitinge, na katerih so protestirali proti vladni politiki.

ZAČELO SE JE X. ZASEDANJE OZN

New York, 20. sept. (AFP). — V New Yorku se je danes začelo X. zasedanje Generalne skupščine OZN. Zasedanje je začel nizozemski zunanji minister Luns, kot šef delegacije iste dežele, katere predstavniki je predsedoval preteklemu zasedanju.

Delegati so za tem izvolili predsednika X. zasedanja. Doslej se se sporazumeli, da bodo na ta položaj izvolili vodjo čilske delegacije Jose Maza.

PRED JUTRIŠNJO DEBATO V BUNDESTAGU

Vlada soglasna za moskovske sporazume

Sprejeli bodo dve resoluciji: o ujetnikih in o vzpostavitvi diplomatskih odnosov

Bonn, 20. sept. (DPA). Zahodno nemška vlada je sinoči na izredni seji soglasno odobrila moskovske sklepe o vzpostavitvi diplomatskih odnosov med zvezno republiko in SZ. Vlada izraža zadovoljstvo, da

Keefower v Beogradu

Beograd, 20. sept. (Tanjug). — Ameriški demokratični senator Ester Keefower, ki je prispel davi na privatni obisk v Jugoslavijo, je imel popoldne v ameriškem veleposlanstvu tiskovno konferenco, na kateri je izjavil, da so osebni stiki in obiski najboljši način za spoznanje težej in želja posameznih narodov. Dejal je tudi, da z zadovoljstvom pričakuje jutrišnji obisk pri predsedniku republike Titu.

se je kanclerju Adenauerju posrečilo doseči izpustitev 9626 ujetnikov. Sklepari so tako, da so člani vlade odobrili izvajanje zveznega kanclerja, ki bo v vladni deklaraciji pripravil v četrtek Bundestagu vzpostavitev diplomatskih odnosov med Bonnom in Moskvo.

Minuli četrtek niso sprejeli o tem vprašanju nobenega sklepa, ker so zvezni ministri želeli proučiti gradivo zunanje ministrstva. V

Moskvi podpisane dokumente bodo sedaj predložili Bundestagu.

V bonnskih parlamentarnih krogih izjavljajo, da bo Bundestag sprejel dve resoluciji — o ujetnikih in o vzpostavitvi diplomatskih odnosov.

Parlamentarna skupina socialno demokratske stranke bo na današnji izredni seji določila dokončno stališče nasproti sadom moskovskih razgovorov.

V MOSKVI PODPISAN

sporazum med SZ in Vzhodno Nemčijo

Podpisala sta ga predsednika Bulganin in Grottewohl

Moskva, 20. sept. (AFP). Danes popoldne so v Moskvi podpisali sporazum o stikih med Sovjetsko zvezo in Vzhodno Nemčijo. V navzočnosti članov obeh delegacij in uglednih sovjetskih voditeljev sta podpisala sporazum sovjetski ministrski predsednik Bulganin in predsednik vzhodnonemške vlade Otto Grottewohl. Sporazum obsega 7 točk.

Po čl. 1 lahko Demokratska republika Nemčija nemoteno sklepa o notranji in zunanji politiki vsehvi sklepe o stikih z Zvezno republiko. Člen 2. predvideva posvetovanje med obema državama za zagotovitev miru, člen 3. pa medsebojno pomoč na gospodarskem področju ter tehnično in kulturno sodelovanje. V členu 4. je rečeno, da bodo ostale sovjetske čete, ki se mude zdaj v Nemčiji v skladu z določbami mednarodnih sporazumov, še nadalje v Demokratični republiku Nemčiji v soglasju z njeno vlado. To privolitev so izrazili v posebnem

sporazumu. Sovjetske čete se ne bodo vmešavale v notranja vprašanja in družbeno življenje Demokratske republike Nemčije. Člen 5. poudarja, da je cilj politike obeh dežel, da bi dosegli miroljubno ureditev, ki bi veljala za vso Nemčijo. V členu 6. je rečeno, da je sporazum začasnega značaja in da bo veljal, dokler ne bo upostavljena nemška enotnost. Po členu 7. začne sporazum veljati od trenutka njegove ratifikacije in izmenjave diplomatskih instrumentov, kar se je zgodilo v Berlinu.

Zukov in Sokolovski na kosilu pri Grottewohlu

Moskva, 20. sept. (AFP). Sovjetski obrambni minister Zukov in načelnik sovjetskega generalštaba maršal Sokolovski sta bila danes na kosilu, ki ga je predsednik vzhodnonemške vlade Grottewohl priredil na čast ministrskemu predsedniku Bulganinu in generalnemu sekretarju KP SZ Hruščevu. Opazovalci sodijo, da navzočnost glavnih vojaških osebosti SZ poudarja vojaški pomen sporazuma, ki ga bosta sklenili SZ in Vzhodna Nemčija.

Vodja vzhodnonemške delegacije Grottewohl bo odpotoval iz Moskve jutri popoldne.

General Molotov je odpotoval poslednji

Dunaj, 20. sept. (AFP). Glasilo vladne koalicije »Neues Österreich« poroča, do so sovjetske vojaške oblasti uporabile za evakuacijo vojaških čet in opreme iz Avstrije 298 vlakov z okrog 12.500 vagoni. Včeraj je zapustil Avstrijo poslednji sovjetski vojak. V zadnjem vlak, ki je sinoči zapustil Dunaj, je bil tudi general Molotov, bivši poveljnik sovjetske garnizije na Dunaju.

Vremenska napoved

za sredo, 21. septembra
Sončno vreme z delno oblačnostjo
Temperatura ponoči med 7 in 12. Najvišja dnevna temperatura med 18 in 25 stopinj C.

Velik napredek našega turizma in gostinstva

Ohrid, 20. sept. (Tanjug). Danes se je začela v Ohridu letna skupščina Turistične zveze Jugoslavije. Razen kakih 150 delegatov iz vse države so navzoči tudi član Zveznega izvršnega sveta Strahil Gligov, predstavnik Državnega tajništva za zunanje zadeve dr. Milan Bartoš ter predstavniki gospodarskih in družbenih organizacij.

V poročilu o delu turističnih organizacij, kakor tudi o lanskim uspehim našega turizma in gostinstva je poudarjeno, da so bili med številnimi problemi, s katerimi se je ukvarjala Turistična zveza Jugoslavije, na prvem mestu železniški, paroplovni in avtobusni problemi ter letalski promet in gostinstvo. Zveza je dejavno sodelovala pri sklepih o uvedbi novih vlakov, paroplovnih, avtobusnih in letalskih zvez, pri izdelavi novih prevoznih tarif, pa tudi pri kategorizaciji hotelov in drugih turističnih objektov.

Turistična zveza Jugoslavije je bila tudi v stikih s številnimi tuji in mednarodnimi organizacijami. Zveza je kar najbolj dejavno sodelovala pri delu Mednarodne turistične unije, ki sta njeni lanski skupščini v Londonu prisostvovala kot delegata dr. Marjan Breclj in dr. Božidar Samodlak. Tudi letošnji skupščini

Unije v New Delhiju bo prisostvoval predsednik naše Turistične zveze, ki bo ob tej priložnosti predlagal pomoč turistično zaostalim deželam, o čemer sta že bila obveščena generalni tajnik Unije in evropska turistična komisija.

Sredi letošnjega maja so se v Solunu sestali politični predstavniki Jugoslavije, Grčije in Turčije. Obravnavali so kolektivno turistično propagando, ekskurzije in neposredno sodelovanje turističnih služb treh držav. Ugodno se razvijajo tudi turistični stiki z drugimi deželami.

Za pospeševanje tujega turizma je Turistična zveza Jugoslavije stori la vrsto ukrepov. Predlagala je tudi predpise o taborenju, o obveznem znanovanju cest, počitniški taksi, ribolovu in potniških uradih. Predlagala je tudi, naj se spremeni javni devizni sistem, znižajo takse za turistične vize, naj se ustanovi

jugoslovansko turistično predstavništvo v Švici ter uvedejo nove krožne paroplovne zveze.

Turistična zveza je za napredek notranjega turizma med drugim predlagala zakonske predpise o kampiranju, kar sta doslej uredili samo ljudski republik Slovenija in Hrvatska, potrjevanje potrošniških kreditov za letni odidi, turistično varčevanje ter ustanovitev sklada za turistično propagando.

V referatu o nekaterih perecih vprašanih jugoslovanskega turizma, ki ga je danes podal predsednik Turistične zveze Jugoslavije Marjan Breclj, je poudarjeno, da je bil pri nas dosežen velikanski napredek v turizmu in gostinstvu in da je treba v tej smeri intenzivno delati, da bi se jugoslovanski turizem razvijal v skladu z našim splošnim napredkom in potrebami. Dr. Breclj je poudaril, da napredek turizma ne bi smel biti samo skrb turističnih, marveč tudi političnih in družbenih organizacij, organov ljudske oblasti in državne uprave, pa tudi gospodarskih organizacij.

Ko je govoril o financiranju turistične propagande, je dr. Bre-

celj predlagal, naj se ustanove skladi za turistično propagando, v katere bi vplačevala prispevke vsa podjetja, ki imajo neposredne zveze s turizmom. S temi skladi pa ne bi reševali vprašanja investicij. Predsednik Breclj je dalje govoril o tujem turizmu in poudaril, da je bilo lani preseženo število predvojnih tujih turistov. S tem je tudi devizni prispevek narasel na osem milijonov dolarjev več kakor leta 1953. Po njegovem mnenju bi lahko v Jugoslaviji povečali v turizmu z investicijsko politiko in boljšo organizacijo propagande v petih do desetih letih letni dohodek na 30 do 50 milijonov dolarjev. Za boljši napredek tujega turizma je predlagal kvalitetno razširitev prometnega omrežja, zgraditev novih prometnih objektov. Samo z vzpostavitvijo prometne zveze Trst—Ljubljana—Zagreb—Beograd—Niš—Skoplje—Djevdjelja bi bil omogočen tranzit 50.000 avtomobilov, ki bi se zatem z graditvijo jadranske magistrale potrojili.

Skupščina nadaljuje delo po komisijah za organizacijska vprašanja domačega in tujega turizma.

Pripombe k osnutku zakona O DELAVSKEM UPRAVLJANJU

so sada temeljitega proučevanja zakonske snovi

Beograd, 20. sept. (Tanjug). — Skupna komisija Zvezne ljudske skupščine in Zveznega izvršnega sveta za predpise o delavskem upravljanju je prejela od zainteresiranih državnih organov, zbornic ter drugih družbenih in političnih organizacij več pripomb k osnutku zakona o delavskem upravljanju. V komisiji poudarjajo, da je mnogo teh pripomb sad temeljitega proučevanja zakonske snovi in da bo to znatno pripomoglo, da bodo osnutek zakona dokončno sestavili. V tem in prihodnjem mesecu bo komisija proučila pripombe in zakonski osnutek znova redigirala, potem pa pride najbrž v javno razpravo.

V večini pripomb je poudarjeno, da osnutek ustreza sedanjim stopnjam razvoja delavskega upravljanja, da je zgoščen in jasek, samo glede posameznih konkretnih določb. Obširno so na pristojnem mestu obravnavali trajanje mandata delavskega sveta, zlasti smotrnost predloga, naj bi polovico delavskega sveta volili vsako leto. Pripombe se ne nanašajo na samo trajanje mandata delavskega sveta, ki naj bi trajal dve leti, pač pa nekateri menijo, da je tako imenovani sistem rotacije, kar pomeni, da bi polovico delavskega sveta volili vsako leto, zamotan in da pomeni preveliko obremenitev za podjetja. Predlagatelji tega sistema pa menijo, da bi bila z njim zagotovljena nepretrganost v delu delavskega sveta in da volitve vsako leto zagotavljajo večji vpliv kolektiva na delo delavskega sveta.

Večina udeležencev te razprave se strinja z volitvami delavskih svetov in upravnih organov v oddelkih večjih podjetij, opozarja pa na to, da bi bilo treba natančneje določiti delovno področje teh organov in njihov odnos nasproti organom upravljanja podjetja kot celote.

Kar se tiče upravljanja posebnih vrst in kategorij podjetja se večina pripomb nanaša na upravljanje trgovinskih podjetij. Osnutek je predvidel za to dve alternativni: po prvi bi predstavniki potrošnikov sodelovali v delu delavskega sveta s posvetovalno pravico glasovanja, po drugi pa bi za eno ali več podjetij upostavili svete potrošnikov. Večina udeležencev razprave je za prvo alternativo, za sodelovanje potrošnikov v delu delavskih svetov.

Sprožen je bil tudi predlog, naj bi v nasprotju z osnutkom, ki sprejema naziv izvršni odbor, obdržali naziv upravni odbor, in sicer prvič zato, ker je naziv upravni odbor že ustaljen v praksi, drugič pa, ker upravni odbor ni v pravem smislu izvršni organ delavskega sveta, marveč je to direktor podjetja. Nekateri predlagajo, naj bi upostavili skupščine kolektivov, drugi pa pripominjajo, da se skupščina po teh predlogih ne bi dosti razlikovala od predvidenega zbora delavcev.

KAJ PRAVILO SINDIKALNI FUNKCIONARJI V SLOVENIJI

Osnutek zakona o delavskem upravljanju gospodarskih podjetij še ni prišel v javno razpravo

in širša javnost ga še ne pozna. V krogih sindikalnih funkcionarjev v Sloveniji pa je vzbudil veliko zanimanje. Republiški svet sindikatov Slovenije je pripravil vsem sindikalnim organizacijam, naj prouče osnutek, ko ga dobe, in pritegnejo k razpravi čim širši krog delavcev.

Za pomemben prispevek k razvoju delavskega samoupravljanja velja zakonitev delavskih svetov v obratih. Sindikalni funkcionarji Slovenije poudarjajo določbo osnutka, da bi se vsako leto izmenjala samo polovica članov delavskega sveta. Tako bi lahko organ delavskega upravljanja opravljal svoje posle nepretrgoma, člani delavskega sveta, katerih mandat še traja, pa bi pomagali novo izvoljenim tovaršem.

Sindikalni funkcionarji zlasti ugodno presojajo tisti del osnutka, v katerem je predvideno, da

bi sporna vprašanja urejali z referendumom. Tako bi dobil delovni kolektiv zelo široke pravice. V posameznih podjetjih so predlagali, naj bi na kolektiv prenesli pravico sprejemati družbeni plan, potrjevati tarifne pravilnike in podobno. S tem se mnogi ne strinjajo, češ da bi bila to samo formalna demokracija in da bi tako potisnili organe delavskega upravljanja v ozadje. Poudarjajo tudi, da je takšen predlog tudi tehnično neizvedljiv.

V Republiškem svetu sindikatov Slovenije pravijo, da bi morali v osnutek zakona vključiti več določb o gospodarskih družbenih zbornicah. Menijo tudi, da bi bilo treba dati potrošnikom glede samoupravljanja v trgovini večja pooblastila in jim omogočiti, da bi delovali kot enakopravni člani, ne pa samo kot posvetovalni organi.

K. M.

KONFERENCA V ZVEZEM IZVRŠNEM SVETU

O VPRAŠANJIH TRGA IN KONTRAHIRANJU ŽITA

Beograd, 20. sept. (Tanjug). Jeseni bodo posvetili posebno skrb izboljšanju poljedelstva preko trga s temi pridelki. To je bilo poudarjeno na konferenci v Zveznem izvršnem svetu, ki so ji razen članov sveta Slavka Komarja in Nikole Minčeva prisostvovali tudi člani republiških svetov, predstavniki republiških združenih zvez in predstavnik gospodarskih organizacij, ki se ukvarjajo s temi vprašanji.

Kar zadeva kontrahiranje žita, posebno se pšenice, je treba le-ti, kakor so poudarili na konferenci, veliko bolj razširiti kakor lan, ker so kmetovalci dobili zdaj ugodnejše pogoje. Pridelovalci bodo lahko v jeseni nabavili boljše pšenično seme, kakor lani, in sicer bodo za 1200 gr pšenice dobili en kilogram semena. Doselej so zagotavljali okrog 40.000 ton izvršnega pšeničnega in zaprasenega pšeničnega semena in okrog 5000 ton kvalitetnega semena jčmenca. Malone polovico te količine bodo uporabili v Vojvodini, da bi izboljšali kakovost in povečali donose pšenice v tej naši najbolj žitordni pokrajini.

Na konferenci so sklenili, da bodo mineralna gnojila razdeljevala ne samo podjetja za odkup žita, temveč tudi zadrzne organizacije. Slednje

se bodo vključile v kontrahiranje bodisi kot komisijonarji žitoprometa za odkup pšenice in riž, bodisi kot samostojna odkupna podjetja, ki lahko po največji udeležbi o prometu z žitom sklepajo pogodbe o odkupu koruze, ječmena in ovasa. Doselej so pridelovalcem s pogojem, da bodo oddali pšenico, razdelili okrog 50.000 ton fosfornih, 40.000 ton dušičnih in 8000 ton kalijevih gnojil. Ta gnojila se razvažajo kmetovalcem. Letošnje jesen bodo družbe kakor lani, dajali gnojila tistim pridelovalcem, ki bodo ponudili največjo ekonomsko vrednost v žitu, kar pomeni, da pošiljke gnojil ne bodo pogojno vezane na pošiljke semena in obratno.

Pri uveljavljanju sklepov v zvezi z ureditvijo žitnega trga bodo letos razen skupnosti podjetij z žitom sodelovali tudi zadrzne organizacije

Kongres Jugoslovanskega društva za proučevanje zemljišč

Pod pokroviteljstvom predsednika Ljudske skupščine Slovenije Mihe Marinka se je večeraj v Piranu začel I. kongres Jugoslovanskega društva za proučevanje zemljišč. Kongresu prisostvuje nad 200 kmetijskih strokovnjakov in predstavnikov podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo umetnih gnojil, kakor tudi strokovnjaki iz Zahodne Nemčije in Avstrije. Delegate sta pozdravila zastopnik pokrovitelja kongresa član Izvršnega sveta Slovenije Milko Goršič in generalni tajnik Zveze kmetijskih zbornic Jugoslavije inž. Vojin Popović.

Udeleženci kongresa so večeraj proučili 7 referatov, ki se nanašajo na istrsko rdečo zemljo, na njeno plodnost in možnost pogozditve. V prihodnjih dneh bo kongres delal v petih komisijah, ki bodo obravnavale 47 referatov.

S SEJE OKRAJNEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA

ZAPOSILITEV ŽENSK je sprožila nove probleme

V razpravi je govorila tudi tov. Vida Tomšič

Ljubljana, 20. sept. — Na današnji seji Okrajnega odbora SZDL Ljubljana so člani pod predsedstvom tov. Janeza Vipotnika obravnavali problem družbene in politične aktivnosti žensk in problem njihove vzgoje in prosvetljevanja. Seje sta se udeležila tudi tov. Vida Tomšičeva in Tomo Brejc. Referat, ki ga je pripravila posebna komisija, je prebrala tov. Tončka Durjava.

Referat je nakazovala, da je SZDL preveč prepuščala delo ženskami Zvezi ženskih društev, čeprav bi morali vprašanje družine in vprašanje žensk obravnavati kot družben problem. Kot že večkrat na raznih sestankih je bilo tudi v tem referatu postavljeno vprašanje, kako doseči večjo politično aktivnost žensk. Podatki, ki govorijo o tem, kje vse sodelujejo ženske, niti niso tako slabi. V osnovnih organizacijah SZDL dela v odborih 20% žensk, v delavskih svetih nekaj več kot 23%, v združenih upravnih odborih jih je le 3%, v občinskih odborih in svetih pa vidimo, da je v 21 občinah od 749 izvoljenih odbornikov 43 žensk, v raznih svetih 17% itd. Vendar politične dejavnosti žensk ne smemo soditi samo po tem, kajti zelo aktivne so v raznih društvih, po drugi strani pa so nekatere v raznih odborih še vedno le formalni člani ali pa se ukvarjajo zgolj s tehničnimi, administrativnimi posli. Tov. Durjava je poudarila tudi nujnost izobraževanja žensk in koristi, ki jih bodo prinesli gospodinjstvi centri, kakršne snujejo sedaj pri zvezah komun.

K razpravi po referatu se je prislo tudi tov. Vida Tomšičeva. Med drugim je dejala, da je treba vprašanje žensk pred političnim forumom bolj zaostri. Zlasti je poudarila, da ne bi bilo prav, če bi probleme, ki se tičejo naših žensk, reševali vedno le v sklopu s problemi družine. — Obrazložila je, da se mnogim nekako ne gre v račun, da je vprašanje družine stopilo v ospredje potem, ko so se ženske številne začele vključevati v proizvodnjo. Prav to pa daje ženskam ekonomsko enakopravnost, brez katere si njene samostojnosti ne moremo zamisliti. Socialistična družba je omogočila, da prejmejo ženske enako plačilo pri delu kot moški, ženski je odprla vrata v razne poklice, politično delo, društveno dejavnost itd. S tem pa se je položaj družine spremenil in jasno je, da ga ne bomo reševali tako, da bi ženskam svetovali, naj se vrnejo v dom. Nasprotno, ženskam moramo odkrito povedati, da zakon sicer ščiti otroke, ni pa osnove, da bi dobile ženske pokojnino ali drugo zaščito za to, ker se poročijo in opravljajo domača dela. Vsaka ženska bi morala vedeti, da ni preskrbljena, če se poroči. Njen položaj je lahko drugačen, ko je stara dvajset let in drugačen, ko bo stara štirideset let.

Tovarišica Tomšičeva je poudarila, da družine ne gradimo na principu, da bi bila žena v njej trajno preskrbljena, temveč postavljamo vprašanje družine kot vprašanje novih odnosov v družini. V zvezi s tem je treba ločeno rešiti problem, kako ženski omogočiti zaposlitev, rešiti vprašanja, kot so na primer: kako se godi delavki, zakaj je precej žensk pri nas brezposelnih, zakaj se nismo uveljavili delne zaposlitve za ženske, ki bi to hotele itd. Drug problem pa je, kako bomo pomagali družini v primeru, ko je ženska zaposlena. Tukaj pa bi lahko našli mehanizacijo gospodinjstva in v nemajhnih meri vzgojo članov družine pri pomoči v gospodinjstvu itd. Vprašanje družine moramo postaviti drugače, kot to delajo v kapitalizmu, pri čemer pa je treba razčistiti, če to pojmujejo naši ljudje in kaj je treba storiti za uresničenje socialističnih načel.

Tov. Tomšičeva je tudi poudarila, da si velikokrat preveč idealno zamišljamo, ko menimo, da bomo dosegli večjo politično aktivnost pri ženskah zgolj s tem, da jih bomo razbremenili raznih del. Njihovo poseganje v politično dogajanje je odvisno še zlasti od politične vzgoje in njih izobrazbe.

To dvojno so poudarjali v nadaljnji razpravi tudi ostali člani odbora, tov. Opekova pa je kritizirala obširno govorjenje o pomoči ženskam in družinam, ko pa ustanove, kot so Zavod za napredek gospodinjstva, ne dobijo niti osnovnih pogojev za razvijanje svoje dejavnosti.

M. N.

Strokovnjakinja OZN v Jugoslaviji

V našo državo je prispela ga. Nuna Seiler, izvedenka za socialno zaščito OZN. Med trimesečnim bivanjem v Jugoslaviji se bo ga. Seiler seznanila s sistemom in problemi socialne zaščite pri nas in pomagala našim socialnim delavcem pri reševanju teh vprašanj. Po povratku bo poročala OZN o sodovih svojega obiska v Jugoslaviji.

Seja Izvršnega sveta Hrvatske

Izvršni svet Hrvatske je na večerajšnji seji obravnaval vprašanje plač uslužbencev ljudskih odborov. Ugotovili so, da v nekaterih ljudskih odborih osnovne in dopolnilne plače uslužbencev niso v pravem sorazmerju z delom, ki ga opravljajo. Ljudski odbori so često zaposlili čimveč uslužbencev, namesto da bi pazili na stvarne potrebe po tem kadru.

KAKO BOMO FINANSIRALI VZDRŽEVANJE IN REKONSTRUKCIJO NASIH CEST

Pripravlja se ustanovitev cestnih skladov

Da bi zagotovili potrebna sredstva za vzdrževanje in za rekonstrukcijo cest, je bil že letos spomladi v načelu sprejet sklep, da se v ta namen ustanove posebni cestni skladi, v katere bi se stekala sredstva, ki obremenjujejo cestni promet. Predvidena ustanovitev teh skladov je bila že spomladu upoštevana, ko smo uvedli posebno takso na tuje avtomobile, avtobuse in kamione, ki prihajajo v našo državo ali vozijo skozi njo. Ta taksa znaša dnevno za avtomobile 100 din, za avtobuse 25 din od vsakega sedeža in za tovorne avtomobile 100 din od vsake tone nosilnosti. Z uvedbo te takse je bilo hkrati določeno, da pripada dohodek od te takse federaciji in se bo uporabil za graditev cest po posebnih predpisih, pri čemer so bili mišljeni predpisi bodoče uredbe o ustanovitvi in upravljanju cestnih skladov.

Ceprav je bilo hkrati z uvedbo te takse na tuja motorna vozila določeno, da se izjemoma do konca tega leta ne bo pobirala na tiste avtomobile in avtobuse, ki ne tranzitirajo naše države, smo vendar z uvedbo te takse vsaj deloma rešili vprašanje, kako pritegniti tudi lastnike tujih vozil, ki uporabljajo naše ceste, da prispevajo za vzdrževanje teh cest, kar je postalo nujno, posebno, odkar se je močno povečal na naših cestah promet inozemskih vozil, zlasti avtobusov (pa tudi tovornjakov), s katerimi naša podjetja ne morejo konkurirati, ker morajo mnogo draže plačevati uvožena vozila in rezervne

dele ter obračunavati večjo amortizacijo in večjo akumulacijo.

Medtem so pripravili v Beogradu osnutek uredbe o ustanovitvi in upravljanju bodočih cestnih skladov. Po tem osnutku bi dobili ne samo republiške in okrajne cestne sklade, marveč tudi zvezni cestni sklad. Razen že obstoječih taks na vozila in drugih dohodkov iz cestnega prometa naj bi se v te sklade stekale tudi nove takse, ki bi dodatno obremenjevale cestni promet. Tako bi skupni dohodki teh cestnih skladov, vsaj po prvotni redakciji načrta uredbe, dosegli blizu sedem milijard din. Prav zaradi predlagane nove obremenitve cestnega prometa je Zvezna prometna zbornica sklicala posebno sejo upravnega odbora.

Da je treba z rastočim cestnim prometom več žrtvovati za vzdrževanje cest, kakor tudi za njihovo rekonstrukcijo, je razumljivo. Število motornih vozil na naših cestah naglo narašča. Seveda pa se z razvijajočo motorizacijo hkrati dvigajo tudi dohodki teh vozil, zlasti če upoštevamo vse tisto, kar morajo lastniki vozil plačati v raznih oblikah. Število motornih vozil v naši državi pa je navzlic naglemu naraščanju še vedno premajhno, da bi motorni promet mogel prevzeti nase še stroške za gradnjo in rekonstrukcijo cest. Ta sredstva mora prispevati skupnost tudi zaradi tega, ker cest ne uporabljajo samo motorna vozila.

V prvem desetletju po osvojitvi smo zgradili že mnogo

cest s sodobnim cestiščem, ki jih imamo zdaj v vsej državi že 3116 km (od tega 909 km v Sloveniji), vendar imamo še vedno 42.604 km gramoznih cest (v Sloveniji 11.177) in okrog 42.000 km zemeljskih cest (v Sloveniji 6000 km). Vse te ceste čakajo, da jih zboljšamo, če ne rekonstruiramo za avtomobilski promet. V rekonstrukcijo cest vložena sredstva šele postopno prinašajo koristi. Rekonstrukcija pa je nujno potrebna, saj znaša danes v tovrstnem prometu dodatna obremenitev prevoznih stroškov zaradi slabih cest (prekomerne uporabe gum in hitra izraba vozil) povprečno 6,20 din pri vsakem tonskem kilometru.

Seveda pa je vprašanje, v kakšni meri lahko za zboljšanje in rekonstrukcijo naših cest obremenimo sedanje koristnike cest, zlasti motorna vozila, če nočemo, da se bodo že tako visoke prevozne tarife v cestnem prometu, ki že ovirajo pravičen blagovni promet, še nadalje dvigale. Res je število motornih vozil v primeri s predvojnimi podvojilo, vendar se moramo zavedati, da je to število še vedno zelo majhno v primeri z državami z razvito motorizacijo, kjer se stroški za vzdrževanje in rekonstrukcijo cest ob relativno manjši obremenitvi razdelijo na neprimerno večje število koristnikov. Ko se bo tudi pri nas število motornih vozil podvojilo, potrojilo, bo tudi motorni cestni promet lahko prevzel čedalje večji del stroškov za vzdrževanje in rekonstrukcijo cest.

DNEVNA KRONIKA

Ustanovitev Zdrženja jugoslovanskih pomorskih pristanišč

V Dubrovniku je bil večeraj ustanovni občni zbor Zdrženja jugoslovanskih pomorskih pristanišč. Občnemu zboru so prisostvovali predstavniki luk in skladišč iz Reke, Zadra, Sibenika, Splita, Ploča in Dubrovnika.

Vpis posojila za gradnjo električnih central na Hrvatskem

Gospodarske organizacije na Hrvatskem so vpisale doslej okrog 360 milijonov din posojila za gradnjo električnih central. Največji znesek — 110 milijonov din so vpisala zagrebška podjetja. Pričakujejo, da bodo zagrebška podjetja do konca oktobra, ko bo vpis zaključen,

vplačala skupno okrog 700 milijonov din.

Posojilo so razpisali v znesku poldruge milijarde din. Uporabili ga bodo za nadaljevanje del na centralah v Konjščini, Gojaku in Peruči.

Pet kongresov jugoslovanskih zdravnikov specialistov

Konec septembra in v oktobru bo prišlo do petih kongresov jugoslovanskih zdravnikov specialistov: kirurgov, fiziologov, pediatrov, kardiologov in okulistov. Ob tej priložnosti bodo ustanovili ustrezna združenja, ki bodo delovala v okviru zveze zdravniških društev Jugoslavije.

Kongres kirurgov bo v Beogradu od 27. do 30. oktobra, kongres fiziologov bo od 5. do 7. oktobra na Ilidži pri Sarajevu, kongres zdravnikov za otroške bolezni pa bo od 26. do 29. septembra v Ohridu. Specialisti za očne bolezni se bodo zbrali prav tako v Ohridu, in sicer od 30. septembra do 3. oktobra.

Mednarodni jesenski sestanek brogarskih inženirjev nadaljuje delo

Po svečani otvoritvi IV. mednarodnega jesenskega sestanka brogarskih inženirjev pod pokroviteljstvom predsednika Tita so večeraj začeli delovni del sestanka, na katerem so bili podani trije strokovni referati, med njimi eden, ki sta ga napisala naša brogarska inženirja Silovič in Fancev.

Seja Izvršnega sveta Crne gore

Izvršni svet Crne gore je na večerajšnji seji sprejel več sklepov. Sklenili so, da bodo vse srednje strokovne šole v Crni gori v prihodnje v pristojnosti republiškega, ne pa okrajnega proračuna. Izvršni svet je imenoval republiško komisijo za proučevanje sistemizacije delovnih mest v novih okrajnih ljudskih odborih ter odobril nekaj manjših investicijskih programov s področja kmetijstva.

N. D.

Premog — téma dneva

Premog je tema dneva. Široka potrošnja, industrijska podjetja, železnica in elektrarne, vsi bi radi dobili potrebne zaloge in se založili s premogom. Na drugi strani pa napenjajo rudarji vse sile, da bi nakopali čimveč premoga; in njihovo prizadevanje vzlje vsem sviram rodi sadove.

Pred tremi dnevi je začel veljati največji odlok Zveznega izvršnega sveta o načinu sklepanja pogodb z dobavo premoga za četrto četrtletje 1955. S tem odlokom so natančno določene bveznosti premogovnikov in pogoji, v katerih lahko potrošniki sklepajo pogodbe. Navedene so tudi nekatere kategorije, na pr. železniška transportna podjetja, rudnika in topilnice bakra »Bor« in sivca Treпча, dalje železarne, nekatera industrijska podjetja in jeklarne, za katere je natančno določen čas in število dni, v katerih lahko sklepajo pogodbe za dobavo premoga na zalogo. Posebna določba predvideva, da lahko trgovinska podjetja in postovalnice, ki kupujejo premog za potrebe široke potrošnje, sklepajo pogodbe samo za tiste količine, ki se jim zde normalne z preskrbo prebivalcev.

Čava za materialne rezerve je dobila široka pooblastila, po katerih lahko revidira pogodbe, če se ji zde nevarne. Predvideni so tudi

kazenski ukrepi za tiste gospodarske organizacije, ki sklenejo pogodbe za dobavo večjih količin premoga, kakor so jim potrebne za redno potrošnjo in zalogo.

Poročila s terena kažejo, da bodo storili rudarji vse, kar je v njihovih močeh, da bi nakopali čimveč premoga. Na vseh posvetovalnih, kar jih je bilo zadnje dni, so poudarjali, da so pripravljeni vzlje težavam in nezadostni mehanizaciji nakopati še več premoga. Naši premogovniki naj bi dali do konca leta 3.780.000 ton črnega in rjavega premoga ter lignita. Tako bi ga nakopali letos za dober milijon več kakor lani.

Pa tudi te količine premoga bodo komaj zadostovale za naraščajoče potrebe. Zato se morajo napori naših rudarjev pridružiti tudi potrošniki, da ne bodo kopitili zalog premoga. V tem oziru pomeni disciplina potrošnikov, zlasti industrije, mnogo. Če ne bodo disciplinirani, se jim utegne zgoditi tako, kakor se je zgodilo sladkorni tovarni v Crvenki, ki bo kaznovana, ker je na nedovoljen način prodala nekaterim premogovnikom kakih 800 ton sladkorja, samo da bi dobila premog pred drugimi. Takšen lov za premogom povzroča samo nepotrebno nervoznost in otežkoča položaj.

Zadnje sovjetske poteze

so sprejeli v Londonu s precejšnjo rezerviranostjo

(Od našega stalnega dopisnika)

London, 20. sept. — Sadeve obiska kanclerja dr. Adenauerja v Moskvi, potek sovjetskih razgovorov s predstavnikmi vlade Vzhodne Nemčije in sklep Moskve o vrnitvi pomorskega oporišča Porikale Finski, obravnavajo v Londonu kot prizadevanje sovjetske vlade, da bi pred konferenco štirih zunanjih ministrov v Zenevi okrepila pozicije Molotova v razpravi z njegovimi zahodnimi partnerji. Čeprav o nobenih teh potez sovjetske diplomacije ne zanikajo, da je v skladu s splošnim popuščanjem napetosti v Evropi, vendar vzbuja dejavnost Moskve pred ženevsko konferenco to precejšnjo rezerviranost. V londonskih političnih krogih namreč trdijo, da je cilj teh akcij, okrepiti diplomatske pozicije države, katere gledišča o odprtih svetovnih in evropskih vprašanjih se ne ujemajo s koncepcijami Zahoda. Tri zahodne države, ki so se začele pripravljati na ženevsko konferenco ta teden za razpravo strokovnjakov v Washingtonu in pozneje s sestankom zunanjih ministrov v New Yorku, še zmeraj niso vskladili svojih gledišč v presoji posledic, ki jih bodo imele »koncesije« kanclerja Adenauerja v Moskvi za splošni položaj Zahoda v nemškem vprašanju.

V Londonu pripisujejo Washingtonu in Parizu mnenje, da je bila z upostavitvijo diplomatskih stikov med bonnsko vlado in Moskvo, torej z vlado, ki dosledno zagovarja uveljavljanje Vzhodne Nemčije kot čimtelja, ki ga ni moč prezreti, kadar gre za obravnavanje vprašanja združitve Nemčije, nekoliko oslabilo pretenzijske dr. Adenauerja, da bi moral Bonn »govoriti v imenu vse Nemčije«. To je oslabilo tudi koncepcije Zahoda o poteh k združitvi nemškega naroda.

Kar se tiče sedanjih sovjetskih razgovorov s predstavnikmi Vzhodne Nemčije, je po mnenju njihov cilj okrepiti stališče Moskve, po katerem naj bi narčne o varnostnem sistemu v Evropi, če ne pride do združitve Nemčije in »razpada dveh vojaških zvez« naslonili na razdelitev Nemčije, na dve nemški državi. V tej zvezi v Londonu pričakujejo, da bo Molotov vztrajal na temeljnih načelih sovjetskega načrta o združitvi Nemčije in pristisnil na zahodne zunanje minist-

stre, da bi »pripoznali dejanski položaj« in na tej podlagi razpravljali o evropski varnosti. Trije zahodni zunanji ministri se približujejo sporazumu o osnutku varnostnega pakta, s katerim bodo prišli na ženevsko konferenco. Namesto prejšnjega angleškega predloga o zvezi štirih velesil in združene Nemčije bi novi predlog zajel širši krog evropskih dežel. Skupaj z ZDA bi vključil 14 ali 15 držav. Gre torej za predlog, ki nudi formalno, vsaj kar se tiče širše zveze, nekatere koncesije sovjetskim načrtom, vtem ko v bistvu vključuje sklenitev zveze za primer, če bi ostala Nemčija razdeljena. Obe strani stojita v glavnem

Novi predsednik severnovietnamske vlade je Fam Van Dong

Ljudska skupščina odobrila Ho Ši Minhovo politiko

Hanoi, 20. sept. Severnovietnamski radio poroča, da so poslanci ljudske skupščine na davišnji zaključni seji pетеga zasedanja soglasno sklenili odobriti imenovanje Fam Van Donga za ministrskega predsednika. Fam Van Dong je bil doslej podpredsednik severnovietnamske vlade. Nova podpredsednika vlada sta Fan Ke Toaj, ki je hkrati notranji minister in general Giap, ki je hkrati obrambni minister.

Zadnji seji ljudske skupščine so prisostvovali predsednik Ho

Si Minh in vsi člani diplomatskega zbora, akreditirani v Hanoju. Ljudska skupščina je tudi sprejela resolucijo, s katero odobrava novo gospodarsko politiko vlade, razloženo 15. septembra v ekspoziciji Fam Van Donga. V tej resoluciji pozivajo prebivalstvo, naj se »združi in bori za uveljavitev miru in dosego enotnosti dežele«. Prav tako pozivajo »narodne svete sveta, naj podpro pravični boj vietnamskega naroda« in izražajo zaupnico predsedniku Ho Ši Minhu.

Si Minh in vsi člani diplomatskega zbora, akreditirani v Hanoju. Ljudska skupščina je tudi sprejela resolucijo, s katero odobrava novo gospodarsko politiko vlade, razloženo 15. septembra v ekspoziciji Fam Van Donga. V tej resoluciji pozivajo prebivalstvo, naj se »združi in bori za uveljavitev miru in dosego enotnosti dežele«. Prav tako pozivajo »narodne svete sveta, naj podpro pravični boj vietnamskega naroda« in izražajo zaupnico predsedniku Ho Ši Minhu.

Po stari ali novi poti

Dva tabora v zvezi z nadaljnjo zunanjo politiko italijanske vlade

Rim, 20. sept. (Tanjug). Razgovori predsednika vlade Segnija in zunanjega ministra Martina z Nennijem pred njegovim odhodom v Moskvo in Peking so povzročili vznemirjenost in polemike v vladni koaliciji. Vladni predstavnikoma očitajo, da sta Nenni in v nekem smislu dala poluradni mandat za razgovore o sovjetsko-italijanskih in kitajsko-italijanskih odnosih. Razen tega jima očitajo, da sta s tem odprla vrata levi koaliciji, ki so jo še nedavno vse stranke vladnega

bloka proglasile za nemogočo spricho »Nenni je odvisnosti od KP Italije.« Takšne pripombe je sporočil Segniju tudi tajnik demokratske stranke Fanfani, pridružil pa so se mu republikanci in saragotinci. To kaže na obstoj dveh nasprotnih stališč v vladni koaliciji glede sedanjega mednarodnega položaja. O tem je danes dal izjavo tudi demokratski izvedenec za mednarodna vprašanja predsednik skupščinske zunanje politične komisije Bitol. Izjavil je, da se v zunanje-političnih težnjah italijanskih strank in skupin vsekarj zrealizirajo njihovi interesi na področju notranje politike. Na eni strani so skupine, ki branče sedanjim sistem odklanjajo sleherni sodelovanje z levčarskimi delavskimi strankami, na drugi pa skupine, ki teže po takšnem sodelovanju. Na zunanje-političnem torišču zagovarja prva skupina tega stališča integracije »male Evrope« po vsej sili in odklanja sleherni možnost ko-

eksistence in sodelovanja med blok, dokler ta »integracija ne bo zagotovila zahodne obrambe«. Druga skupina zagovarja gledišče, da mora Italija slediti politiki popuščanja napetosti v svetu in se pridruži procesu vsestranskih mednarodnih stikov med nasprotnima blokoma. Tu sodijo da ni izključeno, da bodo ta nasprotja v vladni koaliciji prišla do izraza tudi med jutrišnjim skupščinsko debato o proračunu zunanjega ministrstva.

DANES PO SVETU

Rasizem na jugu Afrike

Predsednik južnoafriške vlade Strijdom je na začetku kongresa svoje nacionalistične stranke pred nekaj dnevi izgovoril kup fraz o demokraciji in privrženosti njegove vlade in stranke njenim idealom. To je bila v najboljšem primeru samo šroba šala na račun demokracije in njenih načel. Južnoafriška unija naj bi dosledno uveljavljala politiko rasne diskriminacije. Na njenem področju živi nad 10 milijonov brezpravnih državljanov, becev pa komaj dva in pol milijona.

Medtem ko je Strijdom govoril, je pred poslopjem demonstriral sprevod žensk, pripadnic novega gibanja za boj in za demokratske svobode. Notranji minister jim je takoj zagrozil, da jih bo aretirati, če bodo stopile kaj »nezakonitega«. Južnoafriški uniji se obeta novo politično gibanje, ki bi zbralo razen liberalnih in laburističnih elementov tudi unioistične disidente. To dokazuje, da pozicije ultraraszizma, ki ga izpoveduje vlada in vladajoči sloji v nacionalistični in unioistični stranki, niso najvrsteje v vrstah vsega belega prebivalstva na jugu Afrike, ki se očitno ne strinja s politiko rasizma in njeno obrambo, o kateri je govoril Strijdom pred desetimi dnevi v američkem klubu v Johannesburgu.

»Razmerje med črnci in belci je v Južnoafriški uniji 4:1«, je rekel Strijdom, »če pa ne bi bilo najstrožje ločitve, bi belci kmalu izginiti. Zato si ne moremo dovoliti rasizma, da ne bi uveljavljali sedanje politike, rasizma, možnega v ZDA z njihovim razmerjem 8:1 v korist becev.« Južnoafriški zunanji minister Love je že v začetku letošnjega poletja izjavil, da ostane njegova dežela kot južni del strateško važnega kontinenta pod kontrolo Evropejcev. »Če bi atomske bombe uničile Panamski in Sueski prekop, tedaj bi pomorska pot čez Vzhodni prekop Zahodu držala prekrič. Dobre naide. Če bi dobili črnci v Južni Afriki vse politične pravice, bi postali gospodarji položaja in Evropejci bi se morali umakniti. A kaj bi to pomenilo!«

Toda razmere na svetu so se spreminjale, hladna vojna je ponehala, svet in združeni narodi imajo tedaj več prostora in časa, da se po odstranitvi neopredeljene vojne nevarnosti odločijo ukvarjajo tudi z mnogimi negativnimi pojavi. To je potrebno tembolj, ker je Strijdom na omenjenem kongresu napovedal več ukrepov s področja gospodarskega pritiska, ki naj bi jih Južnoafriška unija po njegovem mnenju v prihodnje uporabila proti trem pokrajnam pod njenim protektoratom, da bi jih nasilno vključila v svoje okvire. Vprašanje južnoafriške unije je zelo pekatno. Treba je rešiti prebivalstvo, ki je že izpostavljeno genocidni, in preprečiti, da bi se znova znašlo v tem položaju. B. Lazic

Delegacija Generalne direkcije PTT v Moskvi

Moskva, 20. sept. (TASS). — Včeraj je prispela v Moskvo delegacija jugoslovanske Generalne direkcije PTT na povabilo sovjetskega ministrstva za komunikacije. Delegacija vodi generalni direktor PTT Nikola Milanović. Na letališču so delegacijo sprejeli namestnik sovjetskega ministra za komunikacije Klokov, odgovorni funkcionarji ministrstva ter svetnik jugoslovanskega veleposlanstva v Moskvi.

Delegacija Generalne direkcije PTT v Moskvi

Moskva, 20. sept. (TASS). — Včeraj je prispela v Moskvo delegacija jugoslovanske Generalne direkcije PTT na povabilo sovjetskega ministrstva za komunikacije. Delegacija vodi generalni direktor PTT Nikola Milanović. Na letališču so delegacijo sprejeli namestnik sovjetskega ministra za komunikacije Klokov, odgovorni funkcionarji ministrstva ter svetnik jugoslovanskega veleposlanstva v Moskvi.

Z VSEH STRANI SVETA

ANGLIJA

NOVI DIREKTOR TISKA PRI PREDSEDSTVU VLADE
London, 20. sept. (AFP). Predsednik britanske vlade Eden je danes imenoval za direktorja tiskovnega oddelka pri predsedstvu vlade Williama Clarka, bivšega tiskovnega atašee v britanskem veleposlanstvu v Washingtonu in diplomatskega urednika časnika »Observers«. William Clark je zamenjal Fifea Clarka, ki je postal direktor osrednjega vladnega urada za informacije.

TURČIJA

POMOČ ŽRTVAM NEMIROV
Carigrad, 20. sept. (AFP). Generalni svet carigradske občine je imel izredno sejo na kateri je izglasovala pomoč v znesku 500.000 turških lir za žrtve nemirov, ki so se pripetili 6. septembra v Carigradu.

SIRIJ

NOVA VLADA
Beirut, 20. sept. (AFP). Včeraj je sestavljal novo sirsko vlado Rašid Karana, ki je hkrati prevzel resora za plan in notranje zadeve. Za zunanjega ministra je bil imenovan Selim Lahud, za obrambnega ministra Amir Madhid Arslan, podpredsednik vlade Nikolaas Kosem pa je bil obremenjen imenovan tudi za pravosodnega ministra.

MEHIKA

AVTOBUSNA NESREČA
Mexico, 20. sept. (AFP). V neki avtobusni nesreči je izgubilo življenje devet potnikov, stiranajst pa jih

Tudi Bolgarija bo zmanjšala vojsko

Sofija, 20. sept. (Tanjug). Bolgarska časopisna agencija sporoča, da je vlada sklenila do 31. decembra 1955 skrócić svoje oborožene sile za 18.000 vojakov in oficirjev. To je sklenila zato, da bi pripomogla k zboljšanju mednarodnega položaja, uveljavitvi miru in zaupanja med državami.

Kairo: Nobenih žičnih ovir

Kairo, 20. sept. (Tanjug). Po razgovorih v Izraelu bo general Burns jutri ponovno prispel v Kairo. Egipčane bo obvestil o stališču izraelskih oblasti nasproti uveljavljanju sklepa Varnostnega sveta z dne 8. septembra. Egipčanski uradni krogi ponovno poudarjajo, da nasprotujejo žičnim oviram vzdolž demarkacijske črte, ker bi to vzbudilo vtis, da so napravili stalno mejno črto, kar bi po mnenju Kaira pomenilo za Izrael politični uspeh.

Orkan: gospodarske in politične posledice

Sedem in pol milijarde za 684 novih projektov za nadzorovanje rek — Stari spor med Severom in Jugom

(OD STALNEGA DOPISNIKA)

New York, septembra.

Pred 79 leti je v zahodni Pennsylvaniji huda poplava terjala 220 smrtnih žrtev. Trpek spomin na to nesrečo je bil še živ, ko je l. 1889 v isti državi utonilo med poplavami 2200 ljudi. Odtlej so poplave in oblaki, ki so se utrgali, povzročali v vzhodnem pasu ZDA letno 25 do 467 žrtev. Bilanca poslednjega orkana na tem področju je bila 250 mrtvih in pogrešanih, medtem ko gnotne škode še niso docela ocenili.

Država je doslej, da bi obrz dala reke, zgradila 391 raznih objektov, med njimi 100 jezov, 100 regulacijskih naprav itd. Zanje so porabili štiri in pol milijarde dolarjev. Lanske in letošnje izkušnje so privedle do tega, da so pristojni čimtelji zahtevali 684 novih projektov v vrednosti sedem in pol milijarde dolarjev. Gnotna škoda pri dosedanjih poplavah je po vrednosti dosegla isto vsoto: sedem in pol milijard. Regulacija hudournikov bo preprečila še veliko hušje katastrofe v prihodnosti: hidroenergetske sisteme Tennesseeja in Mississippija imajo tu za primer, kako je moč spremeniti za ljudi nevarna področja v središča industrijskega napredka.

In vtem ko bodo pristaši javnega nadzorstva nad vodnim bogastvom dežele nadaljevali boj proti skupinam, ki zagovarjajo privatno last nad hidroenergetskimi sistemi, tako sedaj makro tudi v prihodnje, pa se bo v razpravi o letošnjih orkanih pojavil še en spor: spor med Severom in Jugom ZDA.

Sever je v Ameriki že iz ča-

množili pozivi južnih pokrajin: »Dovolite, da vam Missouri po meri skroji boljše tovarno...« in podobno. Sever se je razbesnel: »Mislim,« je izjavil guverner Connecticuta Ribikoff, »da je to krokarjem podobno početje, da je nekaj najizkrotnejšega v človeških odnosih, če kdo skuša ukrasti našo industrijo.«

Guvernerji z Juga so jezno zavrnili obdolžitve. Toda tudi predsednik Ameriške federacije dela

Orkan je zahteval tudi človeške žrtve

pravil suženstvo, simbol konservativnosti in mračnajaštva. Na Severu so delavski sindikati osvobodili položaje, medtem ko bodo morale njihove podružnice na jugu prehoditi še dolgo in trnovo pot. Medtem ko je Sever področje z največjimi minimalnimi mezdami, pa je Jug zloglasen po svoji bedi, zlasti kar zadeva črnsko delovno silo.

Tudi pred orkanom je bila cenena delovna sila z juga vabljiva za severno industrijo. Mnogi lastniki so zaprli tovarne, da bi se znebili pritiska sindikatov in so preselili celotne naprave v države, ki so obetale večje profite in manj glavobola zaradi kolektivnih pogodb.

Po letošnjih poplavah, v katerih so bile cele tovarne zbrisane in obličja zemlje, so se po poslovnih časniki in revijah

Georg Meaney, ki je že dolgo let sprt z južnjaškimi sovražniki sindikatov, je napadel »neokusnost Juga« in omenil »južne agente« v poplavljenih krajih ter zahteval, naj Kongres ves spor razišče.

Jug se je nemudoma umaknil Guverner Caroline je brzojavil Ribikoffu, da niso pogajanja med njegovim direktorjem za gospodarski razvoj in predstavnik družbe Nove Anglije v nobeni zvezi s poplavami. V Georgiji je bilo v uradnem komunicanju rečeno: »Hočemo industrijo, toda ne želimo kovati dobička iz nesreče, ki vas je doletela.«

Vzlic temu pa je poučeni »Business Week« zapisal: »Glavnina agentov Juga se bo pojavila v Novi Angliji kasneje, ko bo čas primernejši.« J. Levi

ORKAN »HILDA« OPUSTOŠIL MEXICO-CITY

Mexico-City, 20. sept. (AFP). Hud vihar, imenovan »Hilda«, je povzročil smrt 12 ljudi, poškodovanih pa je bilo 350 drugih ljudi v pristanišču Tampico v Mehikiem zalivu. Ob tem najhušjem viharju v zgodovini Tampica je bilo poškodovanih 90% hiš v mestu, 15.000 prebivalcev pa je ostalo brez strehe. Razglasil so izredno stanje. Vojaške oblasti so bile pooblašene, da zasežejo vsa živila in zagotove zatočišča in prevozna sredstva za

prizadeto prebivalstvo. Tampico je brez električnega toka, prav tako pa ne delajo tudi telefonske in brozajavne naprave. Mesto je povezano s svetom edino z radiostajo na letališču. Poplavljeni so vse nižje ležeče mestne četrti. Železniški in letalski promet med Tampicom in Mexico je prekinjen. Zvezna oblast zastavlja vse sile, da bi prišle v Tampico reševalne ekipe z živila, obleko in zdravili za žrtve viharja. Orkan divja tudi v državi Virginiji.

IZJAVA PRVEGA SEKRETERJA CK KP SZ HRUŠČEVA

NEMŠKO VPRAŠANJE lahko najbolje uredi Nemci

Sovjetska vlada je pripravljena umakniti čete iz Nemčije, če bi storile to tudi zahodne države

Moskva, 20. sept. Sovjetska časopisna agencija poroča, da je prvi sekretar CK KP SZ Hruščev včeraj na razgovorih med delegacijama vlad ZSSR in DR Nemčije izjavil, da je po sovjetskem mnenju za razvoj DR Nemčije zelo važno tesno sodelovanje med političnimi strankami, združenimi v nemški narodni fronti. Hruščev je nadalje rekel, da se bo moral nemški narod znova zbrati v integralno mirnojudno demokratsko državo. Po njegovem mnenju je stvar samih

Nemcev, da za skupno mizo uredijo vprašanje. Nemci sami lahko najbolje uredi nemško vprašanje, je rekel Hruščev, in pripomnil, da bi se morala Nemčija združiti tako, da bi sile nemškega naroda ne bile naperjene proti drugim državam. Za takšno ureditev nemškega vprašanja bomo storili vse, kar moremo, je rekel Hruščev. Sovjetska vlada pa uvideva, da je ureditev nemškega vprašanja v sedanjih razmerah težava naloga in da je treba za določeno obdobje računati z dvema državama v Nemčiji. Sovjetska zveza in DR Nemčija sta povezani z odkritosrčnim prijatelstvom in sovjetska vlada bo storila vse, kar je v njenih močeh, da bo razvijala prijateljske stike z Zvezno republiko Nemčije ter zblížala oba dela Nemčije.

Nekdanji vodja »Socialistične stranke« aretiran

Bonn, 20. sept. (Reuter). Zahodnonemška policija je sinoči objavila, da je bil nekdanji vodja skrajne desničarske »socialistične stranke« Reicha Fritz Doris aretiran, češ da je žalil Adenauerjevo vlado, in ogrožal državo. Policija preganja Dorisa že od leta 1953, vendar se je slednjemu posrečilo zapustiti Nemčijo še preden je bil aretiran.

Paasikivi odpotoval iz Moskve

Moskva, 20. sept. (AFP). Predsednik finske republike Paasikivi je danes dopoldne odpotoval z letalom iz Moskve. Na letališču so se od njega poslovili predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR maršal Vorosilov, predsednik sovjetske vlade maršal Bulganin, podpredsednika vlade Peruhhin in Suslov, maršal Zukov in člani diplomatskega zbora.

Japonska sprejela en južnokorejski pogoj

Tokio, 20. sept. (AP). Japonska je danes sprejela enega izmed dveh južnokorejskih pogojev za vzpostavitve normalnih odnosov med obema deželama. Gre za takomenovano izjavo Kaničira Kubota, da je »40-letna japonska okupacija Koreje korejskemu narodu prinesla nekatere koristi.«

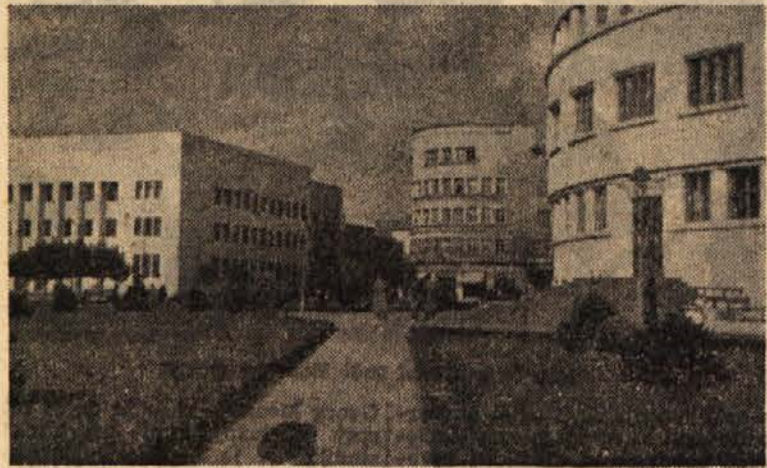
PRED OTVORITVIJO NOVOSADSKEGA VELESEJMA
PREGLED SODOBNEGA
KMETIJSKOSTVA

Novi Sad, 20. sept. Novosadski velesejem, ki bo trajal od 24. septembra do 2. oktobra, bo prava revija sodobnega kmetijstva. Po številu razstavljalcev, pa tudi po raznovrstnosti in kvaliteti razstavljenih izdelkov, presega vse povojne kmetijske razstave v naši državi. Več kot 40.000 m² zaprtih in odprtih razstavnih prostorov, ki jih zajema Novosadski velesejem, bo polnih najboljših proizvodov naših kmetijskih posestev, kmetijskih zadrug, zasebnih proizvajalcev, vinogradov in sadovnjakov, vzornih kmetijskih postaj, perutninskih farm, čebelarških zadrug, konjskih in industrijskih podjetij, ki oskrbujejo kmetijstvo z mehaničnimi in

lesemju kolektivno. Tako bo n. pr. osem okrajnih zadrugnih zvez zastopalo zadruga na svojem področju. Odbor za sadjarstvo in vinogradništvo Glavne zadrugne zveze Slovenije bo prav tako nastopil kot kolektivni razstavljalec sadnih sadik, grozdja in drugih pridelkov, ki jih je poslalo na velesejem 5 kmetijskih podjetij. Kolektivno razstavo bo priredilo tudi Združenje izdelovalcev kmetijskih strojev. Razstavljeni bodo najnovejši izdelki tovarne »Zmaj« v Zemunu, Osješke livarne »Pobede« v Novem Sadu, tovarne »Poljo-privrednik« v Somboru, »Istrije motorjev« v Rakovici, tovarne »Proleter« v Leskovcu, Industrije mo-

stavo kmetijstva svoje dežele, na kateri bo razen živine in velikega števila predelanih in nepredelanih izdelkov razstavljenih kakih 80 tipov traktorjev in različnih strojev za obdelavo zemlje, za setev in predelavo lanu, konoplje, bombaža in sirka, za mehanizacijo del v sadjarstvu in povrtinarstvu itd. Češkoslovaške in madžarske gospodarske organizacije bodo tudi razstavile različne kmetijske stroje, vsehviš kombajne. Italijani so pripeljali na velesejem namakalne naprave, razstavljalci Zahodne Nemčije in Čila pa bodo med drugim razstavili različna mineralna gnojila. Gospodarstveniki, ki so se že v precejšnjem številu zbrali v Novem Sadu, menijo, da bodo na letošnjem Novosadskem velesejmu sklenjene dobre kupčije.

J. Pešič

Novi del Novoga Sada

kmetijskimi sredstvi ali pa predukujejo kmetijske pridelke.

Na velesejmu sodeluje več kot 1000 razstavljalcev iz malone vseh republik in več deset gospodarskih organizacij iz SZ, Madžarske, CSR, Zahodne Nemčije, Holandske, Italije, Francije, Švice, Avstrije in Čila. Tuji razstavljalci so vzeli v zakup domala petino razstavnega prostora.

NAGRADE ZA ZIVINOREJCE

Za napredek našega kmetijstva bo imel zlasti velik pomen živinski del Novosadskega velesejma. Kakih 700 domačih razstavljalcev je prijavilo skupno 4600 goved, konj, svinj, ovac in perutnine. Izmed teh bodo izbrali in razstavili za prodajo 2120 plemenjakov. Vrh tega bodo razstavljali iz Sovjetske zveze, Holandske, Švice, Avstrije in Madžarske razstavljali skupno približno 200 plemenjakov goveje živine, konj in ovac. Rejcem najboljše živine bodo na velesejmu podelili nagrade iz Zveznega sklada za napredek kmetijstva v skupnem znesku 15 milijonov dinarjev. Novosadskemu velesejmu so iz tega sklada podelili 100 milijonov dinarjev za zgraditev novih paviljonov in nabavo dveh motorjev za živinski del velesejma.

Vojvodinski oddelek Društva veterinarjev LR Srbije bo odprl razstavo veterinarske službe, na kateri bodo prikazani sadovi 10-letnih naporov za zaščito živine pred različnimi boleznimi. V okviru velesejma je prirejena tudi razstava čebelarstva, ki na njej sodeluje več kot 800 razstavljalcev.

KOLEKTIVNI NASTOP

Kakih 110 kmetijskih organizacij bo samostojno razstavilo različne vrste žita, povrtin, sadja, industrijskih razstlin in druge kmetijske pridelke. Nekaj kmetijskih organizacij pa bo sodelovalo na ve-

torjev in traktorjev v Zemunu, mariborske Tovarne kmetijskih strojev in še nekaterih podjetij.

Tovarna »Zmaj« bo med drugim razstavila najnovejši tip traktorja z Diesl motorjem. Med novimi izdelki »Pobede« bo vsekakor vzbudil največjo pozornost kmetovalci novi tip samovoznice z gumijastimi kolesi, ki lahko pokosi 11 ha žita dnevno. Ta tovarna bo razstavila tudi nekaj najnovejših tipov razprševalca gnojila in drugih strojev. Med domačimi razstavljalci industrijskih izdelkov so najštevilnejše zastopana podjetja kovinske industrije. Le-teh je približno 40. Zilvsko industrijo zastopa na velesejmu 21 podjetij, tobačno 6, kemijsko pa 3 podjetja.

TUJI RAZSTAVLJALCI

Razstavljalci Sovjetske zveze so vzeli v zakup paviljon, ki meri več kot 1000 m², kakor tudi 5000 m² odprtega razstavnega prostora. Le-ti dejansko prirejajo kompletno raz-

stavo kmetijstva svoje dežele, na kateri bo razen živine in velikega števila predelanih in nepredelanih izdelkov razstavljenih kakih 80 tipov traktorjev in različnih strojev za obdelavo zemlje, za setev in predelavo lanu, konoplje, bombaža in sirka, za mehanizacijo del v sadjarstvu in povrtinarstvu itd.

Češkoslovaške in madžarske gospodarske organizacije bodo tudi razstavile različne kmetijske stroje, vsehviš kombajne. Italijani so pripeljali na velesejem namakalne naprave, razstavljalci Zahodne Nemčije in Čila pa bodo med drugim razstavili različna mineralna gnojila. Gospodarstveniki, ki so se že v precejšnjem številu zbrali v Novem Sadu, menijo, da bodo na letošnjem Novosadskem velesejmu sklenjene dobre kupčije.

Posvet predsednikov občinskih ljudskih odborov kranjskega okraja

Kranj, 20. sept. Zaradi pereče organizacijsko-tehnične problematike, ki se postavlja pred občinske ljudske odbore sedaj, ko je začel veljati novi komunalni sistem, so se danes zbrali vsi predsedniki okrajnih ljudskih odborov Gorenjske, da bi se pomislili o nekaterih še nerazčiščenih problemih. Posvet je vodil predsednik OLO Kranj tov. Miran Košmelj, navzoč pa je bil tudi predsednik Okrajnega odbora SZDL Mirko Zlatnar. V kranjskem okraju je sistematiziranih pet službenih mest več

Melioracijska dela na Koprskem

Na večdnevni konferenci kmetijskih strokovnjakov koprškega okraja, profesorjev agronomskih fakultet iz Ljubljane ter strokovnjakov za vodno gospodarstvo Slovenije, so izdelali 10-letni perspektivni načrt melioracijskih del na Koprskem ter inženjerski elaborat za izsuševanje koprškega zaliva. Načrt, o katerem bodo razpravljali še zvezni organi, predvideva dve milijardi 600 milijonov dinarjev investicij za melioracijska dela na področjih Kanalunje, Dragonje in Valdernige ter za osušitev morske plitvine pri Koprju, približno od izliva Rižane do Koprja. Z izsušitvijo tega zaliva bodo začeli, v primeru, da načrt odobrijo, že prihodnje pomlad. Z izsušitvijo bodo pridobili 220 ha pločne zemlje ter bodo pridobili tudi teren za gradnjo moderne ceste, s katero bodo precej skrajšali zvezo med Koprjem in Ankaranom.

Izdaja propustnic za mali obmejni promet normalno poteka

Obnavljajo se tradicionalni stiki med prebivalstvom z obeh strani meje — Novi obmejni bloki na Pristavi, v Solkanu, na Robiču in drugod

Izdaja propustnic za mali obmejni promet na obeh straneh normalno poteka. Od skupaj 185.205 upravičencev v videmski in goriški pokrajini so pristojni italijanski organi dosegli izdajo dovoljenj okoli 1300 osebam, te dni pa so izročili večje število novih propustnic v overitev jugoslovanskim oblastem. V goriški komunalni skupnosti je doslej od sku-

paj 59.573 upravičencev prejelo propustnice blizu 15050 prosilcev. Medtem se počasi obnavlja tradicionalni stiki med prebivalstvom obeh obmejnih področij. Na mednarodnem bloku v Rožni dolini pri Novi Gorici se v nedeljo zabeležili 500 prehodov z obeh strani. Z naše strani so številni izletniki obiskali Števerjan in druge kraje v italijanskem delu Goriških Brd. Da bi razbremenili promet prek mednarodnega bloka v Rožni dolini, ki sedaj služi tudi za prehod dvoletnikov, bodo zanje brččas v kratkem odprli nov blok na Pristavi. V Solkanu bodo namesto sedanjega poljskega bloka za dvoletnike in ostale potnike odprli nov blok v bivši Svetogorski ulici, za livarno Strukelj. Za prebivalstvo Nove Gorice, Kromberka in dela Solkana pa menijo odpreti še en blok na Prvomajski cesti, tik Železniškega prelaza. Videmski sporazum določa tudi vzpostavitev novih blokov v Mostu na Nadžih in Škrleju. Zvelel smo, da je s pristojnimi italijanskimi organi že dosežen sporazum o vzpostavitvi novega mednarodnega bloka na Robiču, ki ga bodo odprli v prihodnjih dneh ter bo služil predvsem za prehod turistov in izletnikov iz obeh strani. Na goriškem področju državne meje, ki meri 223 km, bo potem za prehod obmejnega prebivalstva ter ostalih potnikov odprto skupaj 37 blokov oziroma obmejnih prehodov. M. D.

Naročniki »Ljudske pravice« so zavarovani za primer nezgode!

Kmetijski strokovnjaki iz ptujskega okraja bodo šli na specializacijo

Podružnica društva kmetijskih inženirjev in tehnikov v Ptujju je imela v soboto, 17. septembra, redni sestanek. Obravnavali so predloge za specializacijo nekaterih članov. Do sedaj so bili kmetijski strokovnjaki v ptujskem okraju glede tega zastopani, saj vse dosedanje predloge centralno društvo v Ljubljani ni upoštevalo. Po vsej verjetnosti pa bodo sedaj prišli na vrsto tudi kmetijski inženirji in tehničarji iz ptujskega okraja. Na sestanku so bili osvojeni predlogi za specializacijo 8 članov podružnice. Odšli bodo v razne države: Holandijo, Ameriko, Nemčijo in tudi drugam. Po končani specializaciji bodo strokovnjaki s pridobljenimi izkušnjami mnogo doprinesli k napredku kmetijstva v okraju. Razen tega so se na sestanku pogovorili o veliki kmetijski razstavi, ki jo nameravajo prirediti prihodnje leto, razpravljalci pa so tudi o delu sekcij podružnice.

Nov vodič po Jugoslaviji

Na povabilo Turistične zveze Slovenije je te dni obiskal slovensko obalo predsednik švicarskega društva prijateljev Jugoslavije Herbert Taub. Ogledal si je turistična središča koprškega okraja, ter se udeležil tudi koncerta slovenskega okteta v Piranu. Herbert Taub, ki je že pred drugo svetovno vojno deloval v Jugoslaviji kot turistični ekspert, namerava izdati svoj 25. vodič po Jugoslaviji, v katerem je posvetil posebni del novo priključenim krajem Slovenske Istre.

radj neizpolnjenega plana dohodkov s strani Železarne Jesenice v proračunu bivšega OLO Radovljica.

Tudi o sredstvih za dograditev hidrocentrale Vuhred so razpravljali. Ugotovljeno je bilo, da so nekatera podjetja na Gorenjskem pokazala precejšno nerazumevanje do plačila sredstev. Polozaj je trenutno tak, da so podjetja na Gorenjskem plačala doslej le 22 milijonov dinarjev, med tem ko so se obvezala da bodo prispevala v ta namen 38 milijonov. Te dni pa bo še vrsta sestankov za predstavnike podjetij, da bi se kljub težavam dosegla predvidena vsota 38 milijonov dinarjev.

Precej časa so se posvetovali tudi o problemu okoli organizacije komunalnih bank, vendar o tem niso sklenili nič konkretnega.

A. I.

Razstava živine v Oplotnici

V Oplotnici se že nekaj časa pripravljajo na razstavo živine, ki bo v nedeljo, dne 2. oktobra. Zadruga, ki si je v minulih letih nabavila več novih sodobnih strojev za kmetijstvo in sadjarstvo, se je tudi gospodarstvo močno utrčila, zato bo imela te vrste prireditev za okoliške kraje velik gospodarski pomen.

Kmetijske zadruge se združujejo

Izkušeni zadrugniki menijo, da bodo lahko bolje delali zlasti pospeševalni odseki

Za združevanje manjših kmetijskih zadrug z večjimi so se najbolj navdušili zadrugniki na desnem bregu Mure v bivšem ljutomerskem okraju. Vodstva teh kmetijskih zadrug so šla celo preko pobude, ki jim jo je dala Okrajna zadruga zveza v Murski Soboti. Po nasvetu OZZ bi lahko bilo v novi ljutomerski občini 5 kmetijskih zadrug, ki bi bile še nekoliko sposobne opravljati sedanje naloge. Predstavniki kmetijskih zadrug na tem področju pa so sklenili, da se bo vseh sedanjih osem združilo v dve veliki zadrugi; ena bo imela sedež v Ljutomeru, druga pa v Križevcih. Ti dve zadrugi bosta imeli več kot po 1000 članov.

Ali ti dve kmetijski zadrugi ne bosta preveliki, da bi lahko uspešno delali? Večina izkušenih zadrugnikov meni, da veliko število članov ne bo predstavljalo nobene ovire za uspešno delo, kajti področje zadrug ne bo preveliko. V ljutomerski občini so namreč velike in goste vasi. Ker posamezni kraji ne bodo preveč

oddaljeni od središča zadrug, bodo tudi pospeševalni odbori: poljedelski, sadjarski, živinorejski, strojni in drugi lahko pomagali zadrugnikom v sleherni, tudi najbolj oddaljeni vasi. Dobre strani velike zadrugne pa bodo predvsem v tem, da bo imela večje možnosti za vzpostavitev dobrega odkupnega odseka. Taka zadruga bo imela dovolj sredstev, da bo lahko namestila sposobne uslužbence in jim pravilno razdelila delo ter odgovornost, pa tudi za ureditev ustreznih skladišč za odkupljene poljske pridelke. Prav tako bo imela tudi več sredstev za nabavo in vzdrževanje kmetijskih strojev in drugih potrebščin.

Tudi v občini Gornja Radgona in Videm se že združujejo nekatero kmetijske zadrugne. Radgonski zadrugi se je že priključila lutverška, stogovška pa se bo najbrž v kratkem združila z apasško. Pripravljajo tudi združenje treh manjših zadrug: Rački vrh, Radenci in Kapela v eno samo. Tudi Kmetijska zadruga Okoslavci se je priključila videmski. V murskosoboškem okraju na desnem bregu Mure niso imeli posebnih težav z združevanjem manjših kmetijskih zadrug, ker je zdrava zadruga miselnost bila povsod močnejša, kot koristiljube posameznikov.

Tudi na levem bregu Mure že združujejo nekatero manjše kmetijske zadrugne, druge pa še razpravljajo o tem, če tudi pri njih ne bi kazalo ustanoviti večje zadrugne.

P. J.

V Rogaški Slatini bodo volili

Občinski odbor SZDL v Rogaški Slatini je sklenil opraviti volitve območnih krajevnih odborov še ta mesec. Socialistična zveza naj bi poskrbela, da bi v nove krajevne odbore bili izvoljeni res najbolj delavni člani. V novi občini bo dvanajst krajevnih odborov in štirinajst vaških odborov Socialistične zveze. Na zbirnih volitvah bodo tudi ta mesec volili člani lojskih odborov za gimnazijo, vajensko šolo, kmetijsko-gospodarsko šolo ter osnovno šolo v Rogaški Slatini in za osemletke v Rogatcu, Florjanu, Roku, Donački gori in Kostivnici.

Sedem občin celjskega okraja bo uvedlo občinski prometni davek na hmelj

Celje, 20. septembra. Svet za gospodarstvo Okrajnega ljudskega odbora Celje je včeraj na svoji prvi seji razpravljalo o vrsti gospodarskih in drugih nalog na območju novega okraja. Kot posebno pereče vprašanje so obravnavali odkupno politiko hmelja. S tem v zvezi so razpravljali tudi o osnovnem odloku, o plačevanju občinskega prometnega davka na dohodek od hmelja. Znano je, da so se v Savinjski dolini pojavili nakupovalci podjetja Kooperativa in ponudili za savinjski hmelj znatno višje odkupne cene, kot jih je sporazumno z zadrugami in kmetovalci določil Hmelzad v Zalcu. Kmetijske zadrugne niso nasledile takim kupčijam, medtem ko so posamezni kmetje, ki jim gre za trenutni dobiček, že sklenili pogodbe o prodaji hmelja bačkim nakupo-

valcem. Taka politika odkupa in neupravičeno zviševanje cen škoduje napredni zadrugni hmeljarski organizaciji v Savinjski dolini. V območjih, kjer gojijo hmelj, bodo razpisali posebne občinske davke na dohodek od hmelja. Ta davek bodo plačevali tisti kmetovalci, ki bodo letos pridelali hmelja prodali po višjih cenah, kot je enotno določeno za Savinjsko dolino. Po predlogu občinskih odlokov bo prometni davek znašal vs razliko med doseženo kupnino ter za 10 % zvišanimi cenami, ki so jih predlovalci dosegli lani za posamezne kakovostne razrede hmelja. Odlok o plačevanju občinskega prometnega davka za hmelj bodo te dni sprejeli v sedmih občinah: Celju, Zalcu, Vranskem, Mozirju, Soštanju, Vojniku in Laškem. Sk.

Cene na ljubljanskem živilskem trgu

Cene, še zlasti one na glavnem živilskem trgu so se v tem mesecu nekoliko dvignile. Temu je vzrok veliko povpraševanje po pridelkih, ki jih gospodinjstva vlagajo za zimске mesece. Za razliko od prejšnjih mesecev moramo povedati, da so prav obrobna tržišča ta mesec nekoliko popustila s cenami. Krompir je na vseh ljubljanskih tržiščih po 15 din. V Siški prodajajo zelje v glavah po 25 din, za Bežigradom po 20, na glavnem trgu pa ga Trnovčanke ponujajo po 30 din za kg. Kislo zelje stane v Siški 60 din, na glavnem trgu pa 50 din. Rumena koleraba stane v Siški 20, na glavnem trgu pa 30 din. Cena pese na šišenskem trgu je 25, za Bežigradom 30, na glavnem trgu pa jo pod 35 dinarjev skoraj ni dobiti. Črna redkviča stane v Siški 15, na glavnem trgu pa 30 din. Na glavnem trgu je močno narasla tudi cena korenja. Na obrobni tržiščih ga prodajajo po 40 din, na glavnem trgu pa po 50 din. Cena zelenjave je na vseh ljubljanskih tržiščih po 60 din, na glavnem trgu pa 50 din. Črna redkviča stane v Siški 15, na glavnem trgu pa 30 din. Na glavnem trgu je močno narasla tudi cena korenja. Na obrobni tržiščih ga prodajajo po 40 din, na glavnem trgu pa po 50 din. Cena zelenjave je na vseh ljubljanskih tržiščih po 60 din, na glavnem trgu pa 50 din. Črna redkviča stane v Siški 15, na glavnem trgu pa 30 din.

Na glavnem trgu je močno narasla tudi cena korenja. Na obrobni tržiščih ga prodajajo po 40 din, na glavnem trgu pa po 50 din. Cena zelenjave je na vseh ljubljanskih tržiščih po 60 din, na glavnem trgu pa 50 din. Črna redkviča stane v Siški 15, na glavnem trgu pa 30 din. Na glavnem trgu je močno narasla tudi cena korenja. Na obrobni tržiščih ga prodajajo po 40 din, na glavnem trgu pa po 50 din. Cena zelenjave je na vseh ljubljanskih tržiščih po 60 din, na glavnem trgu pa 50 din. Črna redkviča stane v Siški 15, na glavnem trgu pa 30 din.

V Moravčah se skrivajo bogate zaloge kremenčevega peska

Moravče in njihova okolica so izrazito kmetijski kraj, predvsem glavni vir dohodka je razen lesa živinoreja. Mnogo plemenite živine je bilo med vojno uničene in stanje se zdaj le počasi zboljšuje. Občinski LO in Kmetijska zadruga se trudita, da bi kmetovalcem zagotovila sredstva za gradnjo hlevov, gnojničnih jam ter silosov.

Hvalevredna je pobuda kmetijske zadruge, ki je začela gojiti maline. Morda je marsikdo z nezaupanjem gledal te »novotarje«. Vse nezaupanje med kmetovalci pa je prešlo, ko so maline obrali in jih prodali po zelo ugodnih cenah. Kmetijska zadruga ima v načrtu povečanje malinjaka, sedaj ga imajo pol hektara; veliko zanimanja pa so pokazali tudi kmetovalci, tako da bodo čez nekaj let pomenile maline Moravški dolini to, kar Savinjskemu hmelju. Zemlja je namreč zelo ugodna.

Industrije v tej občini ni, so pa izredne možnosti za razvoj manjšega toka pomembnega podjetja. Pod travniki in njivami se skrivajo bogate zaloge kremenčevega livarskega peska. Delno zaloge že izkoriščajo in pesek prevažajo s kamioni do Domžal, od koder ga pošiljajo v livarne in kemične tovarne. Pesek je zelo dober in ga nahajamo v sedmih vrstah. Za racionalnejše izkoriščanje zalog bi bilo potrebno zgraditi pralnice in čistilnice. Načrti so že izdelani, gradbeno dovoljenje imajo v rokah, parcela je zakoličena, čakajo pa samo na odobritev 10 milijonov dinarjev kredita za gradnjo poslopij. Medtem pa rjavijo stroji po raznih šupah — strojni park je že nabavljen — in predstavljajo mrtvi kapital. Kamioni prevažajo razen

peska tudi odpadni material, ki bi po dognaditvi pralnice ostal kar na mestu. S pranjem, hidroklasiranjem in splavljenjem bi pridobivali večji asortiment surovin za steklarstvo, livarstvo in uporabno glino; zaposlili bi 30 do 40 nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev.

Obrtništvo je bilo nekoč zelo razvito. Sedaj pa je v občini od nekdanjih 98 samo še 30 obrtnikov raznih strok. Lep primer vztrajnosti mladih obrtnikov je mizarstva delavnica, ki je začela delati brez vsakih sredstev. Poročniki niso bili zadovoljni s pogojem pri privatnih mojstrih in so ustanovili zadržno mizarstvo delavnico. V glavnem izdelujejo pohištvo za podjetje. Zaradi pomanjkanja prostora ne morejo zaposliti več delavcev, čeprav bi jih še potrebovali.

Take so težave, s katerimi se borijo v tej majhni komuni — 4500 prebivalcev. Z velikim optimizmom pričakujejo uveljavljanje komunalnega sistema in upajo, da bodo sedaj tudi deležni pomoči, ki jim je potrebna za modernizacijo kmetijstva, obrti in pri izkoriščanju njihovih zemeljskih zakladov.

Senovska »Svoboda« obiskala onemogle v Impoljci

V nedeljo, dne 18. septembra, je pevski zbor »Svoboda« Senovo privedel svoj letni zlet, tokrat preko Studenca na Rako in Kostanjevico na Dolenjskem. Mimosreda pa so obiskali pevci »Dom onemoglih« na Impoljci. Prebivalci doma so se zbrali v jedilnici. Po kratkih pozdravnih besedah je navzočim zapel moški pevski oktet nekaj umetnih, narodnih in partizan-skih pesmi. Poslušalci so spremljali program z vso pažljivostjo in toplo ter se ob petju odlično razregali, kar je potrdil aplavz, ki je nagradil pevce. Tistim, ki zaradi bolezni niso mogli iz svojih sob, so pevci zapeli kar pri njihovih posteljah, kar so bolniki sprejeli z ganjenostjo in zadovoljstvom.

To je bila vsekakor lepa gesta družstva, saj je s tem pač dokazalo, da zna pravilno ceniti zasluge starih, onemoglih ljudi in jim je tako hotelo pripraviti prijetno urico. Da je v tem uspele, najbolje dokazuje toplo slovo in vabilo pevcev, izraženo iz neštelihih us: »Pridite vse!»

Dan upokoencev v Zagorju

Minulo soboto je več kot tisoč upokoencev in članov njihovih družin praznoval v Zagorju dan upokoencev. V imenu družstva je navzočim pozdravil star rudarski veterani tov. Leopold Ludoviko in jim na kratko razložil boj rudarjev za zboljšanje pokojninskega zavarovanja. Upokoence je obiskal tudi ljudski poslanec Lofze Lukač, ki jim je tudi spregovoril nekaj besed. Po bogatem kulturnem sporedu, pri katerem je sodelovala ženska in moška zbor »Svoboda« II. ter rudarska godba, so upokoencev razdelili skromna denarna darila, pet najzaslužnejših pa je dobilo častne diplome.

IZ PRED SODIŠČA V LJUBLJANI... Skoraj do smrti sta ga pobila

Fantovski pretepi so grda razvada našega podedelja. Čeprav jih je bilo pred vojno še več, tudi sedaj še ne mine skoraj vesela, da se ne bi zavestili v rokah razbojnikov noži, po katerih misli, da je to junastvo in ponos, ki ga naracije fantovska čast, je brez dvoma daleč zaostal za razvojem kulture naših, ki jo je prinesel družbeni razvoj v novi Jugoslaviji.

Za taki odkriti dvojni so grdi, še neprimerno bolj pa so grdi napadi iz zasede, ki kažejo poleg drugega še na potuhjenost in zahrbtnost napadalec.

Enega takih napadov je zabeležila dne 15. maja letos tudi postaja Ljudske milice v Stahovici. Kakor je ugotovilo okrajno sodišče v Ljubljani, ki je ta primer sodilo, sta tega večera brata Ciril in Stane Zemljan, oba doma iz Bistrice pri Kamniški Bistrici, napadla s kobil iz zasede Ivana Trobevskega, ko se je vračal proti domu nekaj pred polnočjo. Zdelo sta ga tako, da je oblezal nezavesten in s smrtno nevarnimi poškodbami.

Oba obtožena sta vztrajno zaničala, da bi bila storila očitano jima delanje. Predstavljal sta si pač preprosto, da napada itak ni nič videti, zato jima ga sodišče tudi ne bo moglo dokazati. Imela pa sta smolo. Čeprav je dobil Trobevskega zlom lobanjskega dna, pretres možganov in še rano na levih sencih, vseso ni pozabil povedati svoji sestri takoj, ko se je prebudil iz nezavestnega stanja, da napadalec, ki je bil napadalec, sta bila pretepi fantovski pretepi prav v bivšem kamniškem okraju precej pogosti in ker je bil napad res surov, je sodišče obsodilo oba napadalec, vsakega na eno leto strogega zaporja. Izrečena kazen bo verjetno je imela vzgojni uspeh pri obeh, pa tudi pri drugih, njama podobnih.

KULTURNI OBZORNIK

Nekaj besed O CELJSKEM GLEDALIŠČU

RAZGOVOR Z DRAMATURGOM

Obrniti smo se z nekaj vprašanji na novega dramaturga celjskega Mestnega gledališča tovariša Herberta Grūna, da bi nam pojasnil nekaj problemov ob začetku sezone.

Kako bi označil splošno smernico svojega dela oziroma sploh smernice novega umetniškega podستا?

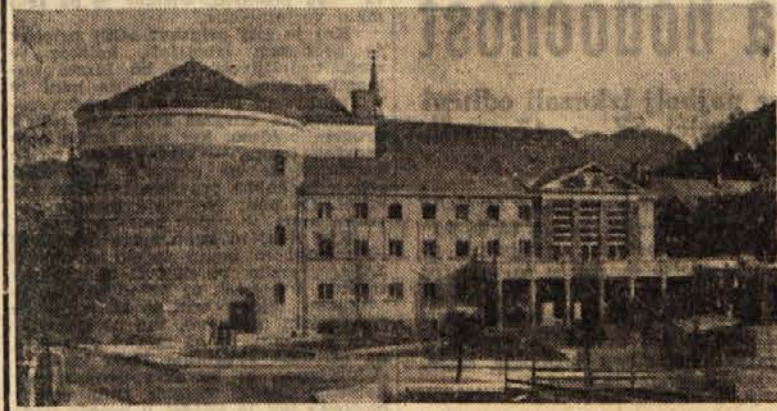
V vseh ozihr sem prepričan, da bomo tudi poslej vodili gledališče tako, kot ga je usmerjal Lojze Filipič. To pomeni: z jasno zarisano perspektivo razvoja k potujočemu

književnih prireditvah. Ne v obliki suhoparnih recitacijskih večerov, temveč kot prave predstave in kot razkošno pašo za oči in ušesa nameravamo prirediti bralne uprizoritve del nekaterih pisateljev. S tem mislimo plačati svoj davek najbližji sestriški umetnosti — literaturi. »Živo pismo« bo skupni naslov teh večerov, in doseči želimo, da bi z njimi res zanesli v živi obliki med ljudi seme velikega pisarskega ustvarjalnosti. — Uporabljali bomo kajpa še druga, postranska sredstva: že preizkušeno

dališki list utegne res doživeti nevarnost, če ne bo zanj denarja. Toda ne samo mi v sami hiši, tudi vsi odločujoči ljudje naših političnih in oblastvenih organov so prepričani, da bi bil neodpustljiv greh pred slovensko kulturno zgodovino, če bi dopustili, da usahne ta list, ki si je pod Filipičevim uredništvom pridobil že tak ugled ne samo v Celju, ne samo v Sloveniji, temveč kar širom po Jugoslaviji. Verujem, da se tako — zares huda — nesreča ne more zgoditi.

Na koncu še vprašanje o izvirni domači slovenski dramatični v celjskem repertoarju.

Vem samo toliko, da bomo uprizorili poleg že napovedane Miklovo nove mladinske igre o atomski bombi vsaj še eno novo dramsko delo. Po izkušnjah lanskega prvega festivala sem prepričan, da bodo pisatelji tudi letos predložili nekaj besedil, ki jih bomo lahko uprizorili. Dolej se nimam ničesar v predalu, toda upanja ne kam izgubiti. Moja želja je, da bi bili repertoarji vseh naših gledališč preko polovice slovenski. Morda bomo uresničitev tega sna doživeli čez dvajset, trideset, petdeset let. Odvisna pa ta uresničitev seve ni od nas gledaliških ljudi, temveč samo od splošnega razvoja slovenske literarne ustvarjalnosti.

Celjsko gledališče

gledališču osrednje Slovenije, trdno oprti na temelje, ki nam jih daje zveselo in prave ljubezni vredno celjsko občinstvo. Ne moremo si domisljati, da bi iz svoje krajevne omejenosti prekucevali vso slovensko gledališko omiko. Toda v prepričanju, da je gledališka omika kabarega kolj naroda izraz in plod skupnih, čeravno po toriških ločenih prizadevanj vseh gledaliških družin — v tem prepričanju moramo na tem svojem področju ustvarjati take vrednote, da bomo z njimi zadovoljevali potrebe kraja in hkrati bogatili splošno zakladnico slovenske kulture.

metodo »razgovorov z občinstvom«, tisk, povezavo z drugimi umetnostnimi panogami in tako dalje. V večji bodo spet redne razstave, ob otvoritvah razstav bomo preirajali intimito komorne koncerte, občinstvu bomo skušali v doglednem času odpreti gledališki muzej — če le dobi-mo primerne prostore v Starem stolpu — in tudi gledališko čitalnico, brkome bomo postavili v večji tudi knjižno stojnico, stalno anketno omarico, redno bomo izpraševali občinstvo za mnenje, prirejal bomo skušali predavanja...

Kaj pa odnosi Celjskega gledališča z drugimi gledališči, zlasti z Dramo Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani?

Nisem eden tistih, ki bi zdaj, ko je Drama dobila novo vodstvo, po vsej sili hotel v prejšnjem vodstvu najti grešnega kozla za vse morebitne nepravilnosti. To je ozkosrčna in neuvidevna nespamet ter bi bilo krivično do obeh zaslužnih mož, ki sta zapustila vodilni mesti v osrednjem gledališču. Toda po drugi strani vem po prejšnjih osebnih izkušnjah z obema novima člankoma, z ravnateljem Slavkom Jovanom in dramaturgom Lojzom Filipičem, svojim tukajšnjim predhodnikom — da bo kaj lahko skupaj orati. Upam in še več, prepričan sem, da so bili vsi pretekli nesporazumi med Celjskim gledališčem in ljubljansko Dramo samo izraz neljubih nesporazumov, nikakor pa ne bistvena nasprotovanja. Trenja so bila najbrž sad rovarjenja uzaljenih posameznikov, nikoli niso in nikoli ne morejo izražati duha dveh sestriških ustanov. Najlepše bomo to dokazali z letošnjo tretjo premiero, Axelrodovo komedijo »Sedem let skomin«, ki jo bomo uprizorili na isti dan tu in v Ljubljani. To je praksa, ki je po svetu že dolgo v navadi, pri nas pa je novost. Upamo — tako mi tu v Celju, kakor vodilni gledališki ljudje v Ljubljani — da bo zgled sodelovanja potegnil za seboj posnemovalce.

In kaj je z gledališkim listom?

Vprašanje je že tako zastavljeno, koš da so pridile v javnost govornice o ukinitvi te edine kulturno-umetnostne publikacije Celja. Gle-

Spet huda nesreča pri otroški igri

V nedeljo, dne 18. septembra popoldne se je v vasi Lipten pri Cerklji igrali otroci tako, da so metali po zraku steklenice, napolnjene z eksplozivno in hudo poškodovale desetletnega Ivana Petriča, ki so ga tako odpejali v bolnišnico, laže pa sta bila poškodovana šestletna Franciska in Anton Hribar.

Svojo hišo je zažgala

Marija Hecl iz Sovjaka je minuli mesec zažgala svojo s silamo krito hišo in gospodarsko poslopje. Tako je hotela priti do zavarovalnice, ker je predhodno obe poslopji primerno je zavarovala. Heclova je delanje po dokazovanju priznala ter ji bo sodišče v doglednem času izreklo primerno kazen.

Nesreče v Kočevju

Ob higijensko-tehnični razstavi v Kočevju je direktor Zavoda za socialno zavarovanje povedal, da je bilo letos v Kočevju veliko več nezgod kakor leta 1954. Lani je bilo 33 delovnih nezgod, izmed njih ena smrtna, do meseca avgusta letos pa je bilo prijavljenih že 542 nezgod, med njimi pet smrtnih. Zavod za socialno zavarovanje je lani izplačal na račun nezgod 870.000 din, letos pa že 1.443.000 din. Lani je bil narodni dohodek znižan za 3.000.000 din, letos pa že za 4.300.000 din.

Ljudje upravičeno vprašujejo, kje so vzroki naraščanja nezgod. Vzrok za toliko nesreč je v naših podjetjih, kar še zmeraj premalo upoštevajo predpise, v kolikor jih podjetja imajo, pa so zastarela in jih delavci po navadi ne uporabljajo. Zlasti veliko nezgod pa se zgodi ob ponedeljskih in to zlasti med mladimi delavci.

Zadeva kočevskega podjetja »Avto« pred sodiščem

Novo mesto, 20. sept. Danes popoldne se je začela pred novomeškim okrajnim sodiščem obravnava proti 18 članom skupine, ki so pod vodstvom bivšega direktorja podjetja »Avto« v Kočevju, Basterja obtoženi, da so storili 29 hudih kaznivih dejanj. Obtožnica jih bremeni, da so med drugim zlorabili svoj uradni položaj, poverljajali, jemali podkupnine, nagovarjali podrejene h kaznivim dejanjem, sklepali škodljive pogodbe, goljufali, se ukvarjali z nedovoljeno trgovino itd. Trije obtoženci so v priporu, ostali pa se zagovarjajo s prostostjo.

V zadnjih letih je podjetje »Avto« v Kočevju postalo pravo pravcavo središče prekupčevalcev z avtomobili, njihovimi sestavnimi deli, orodjem in stroji. Pri tem so

povzročili ljudski skupnosti za več milijonov škoda.

Prvi je bil danes zastišan Ludvik Bastar, ki je izjavil, da se delno čuti krivega obtoženih dejanj, delno pa ne. Ko je nato na široko razlagal stanje v podjetju, njegov delokrog in način dela, je skušal obrniti vse obtožbe v svojo korist z številnimi izgovori, da so bila vsa njegova potovanja nujno potrebna in koristna, ne glede na to, ko je potoval z avtomobilom v Sarajevo, na morje ali pa v inozemstvo. Zaničal je, da bi dobil provizijo in kakorkoli oškodoval lastno podjetje. Obtožene se je izrečno zagovarjal na prejšnjo neurčenost v podjetju ter na delavski svet in upravni odbor.

O razpravi, ki bo zaključena verjetno šele v prvi polovici prihodnjega tedna, bomo še poročali.

Z obiska v Zadru

Ribiči se odpravljajo na morje

»Viš, stara je kot jaz.« je v smehu pripomnil Šime, ko je sedel. »Mi, ribiči, smo izračunali, da so naše barke stare povprečno 25 do 30 let. Ko smo se neke noči pogovarjali na odprtem morju z italijanskimi ribiči, so nam povedali, da njihove niso stare več kot povprečno 10 do 12 let.«

»Naj se na oni strani šopirijo, kakor hočejo, tudi mi smo v tem pogledu odpluli z mrtvih voda. Ribiška podjetja so dobila regres za nabavo mrež in vrvi in popravilo ladij.«

»Dobili bomo mreže iz nylona,« je dodal Simov sin in zakrmaril na levo. »Veter je zapihal močneje. Barka je zaplula hitreje, zarezala je v valove kot oster nož.«

»Gremo nazaj,« sem predlagal. Šime je prikimal. Obrnil je ladjo. Utihnili smo. Kmalu smo pristali. Poslovili smo se. Zader je bil živ. Zadnji utripi poletne sezone. Z vrvenjem na obali se je pomešalo žlobudranje penetelega se morja, ki je valovilo, kot bi se na nekoga jezilo.

P. Likar

IZ NASIH KINODVORAN Tri korake pred vislicami

Avto se zaleti, pol hiše se zruši, a iz ruševin skoči junak čia in nepoškodovan. Naglo se nekoga z težko pestjo potipa pod brado in že je tu drugo vozilo. Junak se požene in avtomobil ga odpele. Medtem izza sosednega vogala se pridvi limuzina, ravno še v pravem trenutku, da lahko zasleduje pobeglega junaka.

In tako je šlo od začetka do konca. Film se ni mogel otresti teh po naključju pripravljeneh položajev, ki so rojeni in izdelani v scenaristični glavi. Nikjer mere, premora ali vsaj malo nastrojanja, vsepovsed le situacije, večina kar pobrane od nekod, ki jim je bilo težko, ali pa sploh ne-mogote poiskati notranjo ali zunanjo zvezo s prejšnjimi dejanji. Izpodrivale so druga drugo v želji, da bi ustvarile napetost v vedno znova prenesenem gledalcu in zgodbi dale vitez dramatičnosti. S temi situacijami preobčutena zgodba je postala ne-logična, vedno bolj neresna in osnovno dejanje je počasi tako razpadlo, da se gledalec izprašuje, za kaj pravzaprav gre v tej zgodbi, saj so situacije same sebi namen. Treba je bilo seči na začetek, da smo se spomnili. Brat hoče dokazati neobčutnost mladšega brata, ki je obsoben na smrt. Osnovna misel je bila vredna dobrega filma, a nazadnje je vse vraga nagrmadi, da smo obsedeli, prevdar-

nost poslali domov, in neverjetno sprejeti kot nujnost in lepo čakati srednjega konca. Takrat pa smo se do dobra zavedli vse praznine.

Zal nam je ameriškega igralca Bradyja Scotta. Navajen je bil že boljših časov. Pred dvema letoma so ameriški filmski vsemožečniki trdno upali, da bodo iz njega napravili filmskega zvezdnika. Nekaj ponesrečenih domislic z mladim igralcem in Brady je zdrknil s seznama. Poza-bili so nanj in zdaj si služi kruh v tretjevrstnih filmih.

Tako nam pravzaprav od vsega filma ostane le naslov. Ta je zelo vabljiv in mnogo obetajoč. V nas sprelo celo kopico pričakovanj in upanje, da nas bo zapeljal v nenavadne pustolovščine. Pa nas zapelje samo ob pet desetakov.

Režiser nam je najljub znanec. Preveč velikopotezen je in površen. Za drobne stvari, ki so Slovku blizu in razumljive, nima postuha in ne občutka. Zato njegovi igralci predstavljajo in igrajo, a ne živijo. Res pa je, da svoja dela režira smrtno-resno. To smo videli že v tistem žalostnem filmu »Do smrti preganjan«. Tudi zelo lep naslov.

Niti beseda ne bi bila napisana o tem filmu, pa je nekdo na papirju slavil to delce kot mojstrovino.

Vojko Duletič

RAZGLEDI PO SVETU

IZRAELSKI DRAMATIK Ephraim Kirson, ki je doživel velik uspeh s svojo komedijo »Večna proteklost«, je dokončno satiriziral no haljo »Črna na belom«, v kateri so igrali junaki črne in bele miši. Premiera bo v komornem gledališču v Hamburgu.

CELOTNO DELO PESNIKA Rainerja Marjo Rilkeja bo izdala jenerali založba Insel-Verlag v Wiesbadnu v enem zvezku na tako imenovanem bibliškem papirju s obsegom 400 strani.

PRI TELEVIZIJSKIH DRUŽBAH V HOLLYWOODU zaposleni igralci, pevec in napovedovalci so pred kratkim stavkali. Pogajanja za vsiljanje honorarjev so bila brezuspešna. V principu gre za vprašanje, ali imajo sodelujoči pravico do dodatnih honorarjev, ako se televizijski filmi ponovno predvajajo.

NEMSKI PISATELJ Karl Zuckmayer, ki je ves čas nameraval prebivati kot emigrant v Ameriki, je prispejal v Zahodno Nemčijo, kjer je priseloval premični svoji družini. »Mrlja inš dne 3. septembra v Hamburgu. To delo bo letos uprizorjeno še v 30 nemških gledališčih.

ODBOR ZA PROSVETO francoskega parlamenta je pripravil, da bi vsem študentom francoskih visokih šol izplačevali od drugega študijskega leta naprej mesečno državno stipendijo, ki ne bi amele biti nižje od minimalnih plač obrtnega gospodarstva.

NA CETREM KONGRESU Mednarodne zveze arhitektov (UIA) v Scherwillenu, na katerem so delovali zastopniki 88.000 arhitektov 33 držav, so prišlo do izraza tendence pomenjenja stavbarstva za ves svet, standardizacije tipov in norm. Varok je katastrofalno pomanjkanje stanovanj, saj jih manjka skoraj milijardo, kakor je ugotovila poljska arhitekturna Helena Syrcus. Seveda se pojavljajo tudi nesprotne besedila, zlasti organizacije CIAM, ki zagovarja tesno spojitve človeških, socialnih in pravnih pogojev z oblikovnim problemom, pri čemer je tehnika samo faktor med mnogimi drugimi enakovrednimi faktorji.

EVROPSKA GLEDALIŠKA RAZSTAVA 1955 bo odprta dne 29. septembra na Dunaju v tridesetih dvoranaš dunajskega Künstlerhausu. Vsebo 350 raz-zojev, zbirke, bibliotek in gledališč je poslalo gradivo za to do-stej največjo podobno razstavo. Sprva so jo priredilji nameravali odpreti v Essen, a so se na prošnjo avstrijskega prosvetnega ministrstva odločili za Dunaj, ki bo tedaj odprl novo zgrajeni Burgtheater in dunajsko Drjavno opero. Razstava bo predobila razvoj evropskega gledališča od grške antike do današnjih dni. Podarok je manj na ločitvenih kakor na povezovalnih vidikih posameznih nacionalnih gledališč. Razstava bo zajela vse vrste gledališkega ustvarjanja od antičnega vas do modernih inscenacij, oljnih slik in bakrorizov s scen-skimi slikami številnih stoletij, od plastike, kostumov, realskih knjiž, republikov in dokumentov velikih dramatikov do karikatov, mask in kostumov slavnih igral-cov, risb, reliefov in fotografij do tehničnih naprav in še druge-ga mnogo.

»DUNDO MAROJE« BO PRE-veden v češčino. Profeso-rsko gledališče akademije Ot-mara Krejčí, ki je petnajst dni prebival v Dubrovniku, je izjav-il, da mu je od vseh poletnih igrar najbolj ugajal Držičev »Dun-do Maroje«.

Potrudi se bo, da bo praški Narodni divadlo prevzel igranje svoj repertoar.

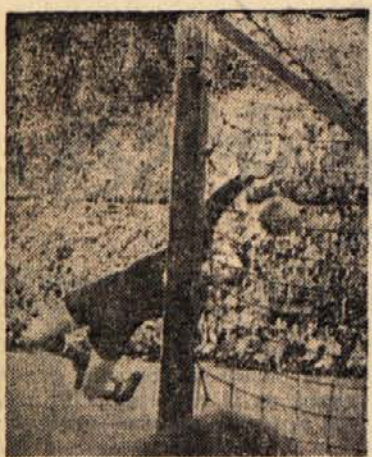
4000 LET STARI HINDUJSKI ZDRAVNIŠKI PRIROČNIK »Ajur-veda« proučuje znanstvenec elektric-dielni Indijski in ameriški zdravnik. Priročnik vsebuje več sto receptov za zdravljenje, ki so jih uporabljali še v letih okoli 2000 pred našim štetjem. Z njega so zvedeli za marsikakega dolejši še neznan zdravilno rastlino.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

PRED MEDDRŽAVNO NOGOMETNO TEKMO JUGOSLAVIJA B : NEMCIJA B

»Pričakujemo našo zmago!«

je izjavil kapetan B-representance Jugoslavije ing. Tošič — Razen dveh so že vsi igralci v Ljubljani

Vratar je bil tokrat prepozen in žoga je v mreži

Ljubljana, 20. septembra
»Z začetkom priprav sem kolikor toliko zadovoljen, ker sem doslej običajno videl vse igralce šele v viaku. Letos pa se bomo le pripravili šest dni.« je izjavil ing. Tošič na današnji tiskovni konferenci pred meddržavno nogometno tekmo Jugoslavija B — Nemčija B v Ljubljani.

V našega moštva: trener Bogdan Čučar, ki trenira zagrebške »Plave« in zvezni kapetan, sta morala odgovorjati še na številna vprašanja. Ali so že vsi igralci v Ljubljani in koliko jih je? »Povabili smo 18 igralcev, od teh so že prispele 18 igralcev, Pajević, Lazarević (vsi Partizan), Popović, Spajić, Tasić, Toplak (vsi Crvena zvezda), Kurtović, Pašić (oba Željezničar, Sarajevo), Čokić, Prlić-

vić, Ognjanović (vsi Radnički), San-tek, Benčić (oba Zagreb) in Mujčić (Ve-jež). Niso pa prispele še Lipošinović (Dinamo) — zaradi izpita pride šele 23. t. m. — Maček (Zagreb) in, oprostite... »Vrata so se odprla in v dvorano je pogledal član »Sarajeva« Stipić. »Evo, sedaj jih imam že 16.« Ali je možno, da povabite še kakšnega, ki ni bil upoštevan med temi kandidati? »Teoretično je mogoče, vendar ne verjamem. Z med temi kandidati je borba za vstop v enajstoročje, ki nas bo zastopala, in se bo vsak potrudil po svojih najboljših močeh. Če bo pa na kakšnem mestu res skripalo, potem se bom pač moral tega poslužiti. Vendar je pa zelo malo verjetnosti.«

Kaj je cilj priprav? »Cilj priprav je predvsem izboljšati, kolikor je moč, vzdržljivost, ki bo igrala pomembno vlogo — vemo, da nam je v Frankfurtu (3:3) mlada nemška reprezentanca iztrgala zmago iz rok v drugem polčasu, ker naši fantje niso vzdržali tempa — vigravanje, ker se kandidati še ne poznajo tako med seboj, in dobiti pravilno taktično zamisel. Če nam vse troje uspe v dovoljni meri, je uspeh zagotovljen.«

Kje, kdaj in kako boste trenirali? »S treninjom bomo začeli že danes. Jutri, v sredo, bo najtežji kondicijski trening, v četrtek pa bomo igrali prijateljsko tekmo trikat 30 minut s slovenskim moštvom, vse na Centralnem stadionu, da so igralci privajajo na igrišče.« »Verjetno bodo igrali v Ljubljani, ki bo okrepjena z nekaterimi igralci ostalih ljubljanskih moštev.« mu je vpadel v besedo podpredsednik Nogometne zveze Slovenije tov. Dernač. »V petek bomo za spremembo imeli na drugem igrišču vigravanje, v soboto lahke treninge, v nedeljo dopolne pa bomo napravili

kratek sprehod v okolico Ljubljane, da se igralci malo razvedrijo. To je v grobem načrt našega dela v tem tednu. Ne smem pa pozabiti, da bomo imeli z igralci tudi dva do tri sestanke, na katerih bomo analizirali izvršene treninge in taktiko za nedeljsko tekmo. Vedeči moramo namreč, da so Nemci v dobri formi, saj so minuli teden premagali B moštvo Švice na njihovem igrišču z rezultatom 6:3 (5:0). Tudi to da misliti...«

Kdaj bomo zvedeli točno postavbo? »Po vsej verjetnosti v petek zvečer. Kdo bo med izbranimi, vam pa še ne morem reči.«

Niti za enega? »Niti za enega.«

Se so deževala vprašanja, vendar sta morala kapetan in trener oditi. Pred odhodom pa nam je tov. Tošič povedal še nekaj. Kot smo že poročali, je upravni odbor Nogometne zveze Jugoslavije sklenil, da pošlje našo reprezentanco na olimpijske igre v Melbourn. Pravi igralci, katere bomo v nedeljo videli v Ljubljani, bodo po vsej verjetnosti sestavljali »hrbtenico« naše reprezentance na olimpijadi. To se vidi tudi že po tem, da ima letos naša B reprezentanca še tri tekme, in sicer 19. oktobra v Manchesteru z B repre-

zentanco Anglije, 30. oktobra v Jugoslaviji (mogoče spet v Ljubljani, vendar kraj še ni dokončno določen) z Avstrijo B in 13. novembra v Splitu z A reprezentanco Finske. B reprezentanca je namreč tudi nekakšna priprava za izmenjavo generacij, saj jo v glavnem sestavljajo mladi, perspektivni igralci, ki bodo lahko zamenjali svoje starejše tovaršje iz A reprezentance.

Kakšen bo po vaše izid tekme? »Vsekakor pričakujemo zmago!« je izjavil pred odhodom ing. Tošič.

Poznamo sli smo se, kako je v vstopnicah. Člani pripravljalskega odbora so nam pojasnili, da so vstopnice še na razpolago, vendar je popravčevanje po njih veliko. Interesenti jih lahko dobe do sobote popoldne na upravi Poleta (pasaža Nebotičnika), na Nogometni zvezi Slovenije v Likozarjevi ulici, pri Putniku in Turistburoju, na Gospodarskem razstavišču ter v trafikah v centru mesta. V nedeljo od 11. ure naprej pa bodo vstopnice v prodaji pri vseh blaginjah na Stadionu.

O nemški reprezentanci, ki prispe v soboto jutraj v Ljubljano (16 igralcev in 5 tehničnega vodstva) in o prvih pripravah naših mladih reprezentantov pa jutri. Blatnogornik

JUTRI V CELJU MEDNARODNI ATLETSKI MITING

»Memorial Ferda Skoka«

Pod tem naslovom prireja AD Kladiivar v četrtek, dne 22. septembra ob 16 na stadionu »Boris Kidrič« v Celju velik mednarodni atletski miting z udeležbo sovjetskih, romunskih, bolgarskih in turških atletov, ki jim bodo delali družbo najboljši jugoslovanski atleti.

Srednji in starejši generaciji v Celju je še prav živ spomin na bivšega odličnega predvojnega atleta Ferda Skoka, ki je bil med najboljšimi jugoslovanskimi sprinterji. Za leta 1930 je bil kot državni reprezentant na I. Balkanskih igrah, od tedaj naprej pa dolga leta stalni član drž. reprezentance na 100 in 200 m. Po poklicu je bil učitelj, zaradi svojega naprednega dela na vasi in napredne miselnosti so ga preganjali predvojni klerikalni režimi. Takoj v letu 1941 je našel pravo pot, vendar je bil ob razslu staro Jugoslavije ujet in je skoraj leto dni preživel v vojnem ujetništvu v Nemčiji. Ze v začetku maja 1942 je po vrnitvi iz ujetništva odšel v partizane, kjer je bil izredno hraber in je v februarju 1943 padel v velikih bojih pri Pieterjah kot komandant I. bataljona Čankarjeve brigade. AD Kladiivar želi prav zaradi njegovih kvalitativno odličnih športnih odličnih delcev — približati njegov lik današnji mladi generaciji, ki raste na atletskem stadionu v Celju. Od letošnjega leta dalje bo to tradicionalna vsakoletna prireditev z mednarodno udeležbo.

V četrtek bo v Celju nastopilo okrog 80 izbranih atletov, od katerih vzbujajo največjo pozornost prav tisti iz SZ in Romunije. AM bo Lorgerju na celjskih tleh uspelo premagati Oprisa, kaj bo pokazal Kuc ali bo Babovičeva spet premagala Jermolenkovo itd. — to so ugaibanja vnetih Celjanov po ukeah v teh dneh. No, v četrtek zvečer bo kraj vseh teh ugaibanj... Kdor si pa želi ogledati te velike borbe — naj pride na atletski stadion!

NOGOMET Vukas in Zebec še negotova

Novi Sad, 20. sept. — Kandidati za nogometno reprezentanco, ki se bo v nedeljo 25. septembra pomerila z reprezentanco Zahodne Nemčije, so se danes vrnili v Novi Sad in nadaljevali treninge. Med njimi sta tudi Vukas in Zebec. Oba pa se še nista udeležila opomogla od prejšnjih poškodb, tako da še zmeraj ni zanesljivo, ali bosta sodelovala v nedeljski tekmi. Trener reprezentance Moša Marjanović je izjavil, da sta Vukas in Zebec prošila zveznega kapetana, naj ju oprosti treninga, ker sodita, da ne bosta mogla igrati v nedeljski tekmi. Kapetan Tirnarić pa je vztrajal na tem, naj prideta oba reprezentanta v Novi Sad in da bo šele med treningom ugotovil, ali lahko računa z njima.

PO EVROPSKEM STRELSKEM PRVENSTVU

Lepi izgledi za bodočnost

Pri naših reprezentantih so se najbolj izkazali odlični mladinci — Daleč najboljši strelci SZ — 17 novih svetovnih rekordov

Bukarešta, 20. septembra. (Tanjug). — Prvo evropsko strelsko prvenstvo, ki je bilo včeraj končano v Bukarešti, je prineslo popolno zmagovalje sovjetskimi strelcem. V moštveni razvrstitvi so dosegli 19 prvih mest, eno drugo in eno tretje mesto; v razvrstitvi posameznikov pa 14 prvih, 21 drugih in 19 tretjih mest. Sovjetski strelci so razen tega postavili štiri posamezne in osem moštvenih svetovnih rekordov. S takšno bilanco se doslej ni mogla pohvaliti nobena reprezentanca. Uspeh sovjetskih strelcev najbolj kaže, kako temeljito so se pripravili na to tekmovanje.

Ko govorimo o uspehih naših strelcev, nas posebno razveseljuje dejstvo, da so največji uspehi med vsemi našimi strelci dosegli mladinci. To je vsekakor bodrilno, saj lahko optimistično gledamo na nadaljnji napredek jugoslovanskega strelstva. Bilanca naših strelcev je že znana: eno prvo mesto — Čuk s 376 krogi v stoječem položaju s precizno malokalibrsko puško, dve drugi mesti — mladinska reprezentanca s 4602 krogoma iz vseh treh položajev, zlasti iz stoječega položaja s 1373 krogi, in končno še tri tretja mesta: mladinci v streljanju s precizno malokalibrsko puško v ležečem položaju s 1584 krogi in klečečem s 1570 krogi ter naposled člansko moštvo v streljanju s precizno malokalibrsko puško v ležečem položaju s 1987 krogi.

Raze tega so si naši strelci v predtekmovanju priborili skupno 45 medalj: članj 19, mladinci 15 in članice 11 medalj.

Sedaj, na koncu prvenstva, naj še enkrat omenimo, da je bila konkurenca v Bukarešti neprimerno hujša kakor na vseh dosedanjih strelskih tekmovanjih na svetu. To ugotovitev lahko sedaj podkrepimo tudi s tem, da je bilo na prvenstvu doseženih 18 svetovnih rekordov: 9 rekordov posameznikov in 8 moštvenih rekordov.

SVETOVNI REKORDI
Posamezniki: streljanje z vojaško puško iz vseh treh položajev: Schmidt (Švica) 531; hitra pištola: Kerikasov (SZ) 587; »angleški meč«: Kongshau (Norveška) 600; precizna malokalibrska puška: Jensen (Danska) 1176, v stoječem položaju: Itkis (SZ) 384; precizna pištola: Jabinaki (SZ) 566; velika precizna pištola: iz vseh treh položajev — Bogdanov (SZ) 1139, iz klečečega položaja: Rohr (Švica) 385.

Moštva: vojaška puška: SZ 2633; »angleški meč«: Norveška 2387; hitro streljanje z olimpijsko pištolo: SZ 240 zadetkov — 2339 krogov; ležeči položaj — malokalibrska precizna puška: SZ 1991 krogov; klečeči položaj: SZ 1961; vlačne za gledalce kot tiste, kjer se srečajo mojstri, mojstrski kandidati in kategorizirani. Nekaj moštev v teh dveh skupinah je še poskrbelo za presenečenje. Sem moramo šteti v prvi vrsti Savinjančana I iz St. Petra in Napredak iz Zagreba. Oba bosta verjetno zmagovalca podskupine, saj sta doslej odigrana dvoboja pričrvalno odločila v svojo korist.

ZE PRECEJ JASEN POLOZAJ
V A skupini so trenutno na čelu posameznih podskupin naslednja moštva: Hietzing I (Dunaj), Mladost (Zgb), NSK I in Partizan iz Beograda. Avstrijski prvak in Mladost (Zagreb) bosta svoje mesto po vsej verjetnosti obdržala, medtem ko bo moral NSK I odpraviti še svoje drugo moštvo, Partizan pa ljubljanske poštarije.

Sombor, Bačka Topola, Napredak (Bgd) in drugo moštvo LSK vodijo v podskupinah B skupine. Od vseh štirih imajo jutri najlažje delo šepi igralci Napredka in igralci LSK. Tako je trenutna slika prvih dveh skupin, medtem ko je v drugih dveh položaj bolj nejasen in bo

VSE ODVISNO OD ZADNJEGA KOLA
Razen nekaterih izjem v večini podskupin C in D skupine izrazitih favoritov ni. Tu so moči veliko bolj izenačene, borbe pa ogorčene za vsako točko. Prav zato te partije niso nič manj pri-

stoječi položaj: SZ 1896; vsi trije položaji — precizna malokalibrska puška: SZ 5844; precizna pištola: SZ 2769 krogov.

II. MEDNARODNI MOŠTVENI ŠAHOVSKI TURNIR V PORTOROŽU

Na pragu finalnega tekmovanja

V A in B skupini zmagovalci že na vidiku — Ogorčene borbe v ostalih dveh skupinah — Katastrofa »Maribora«

Portorož, 20. sept. — Partije II. kola polfinalnega tekmovanja na II. mednarodnem moštvenem turnirju so bile odigrane danes. Jutri se bo igralo zadnje kolo, v četrtek pa se bo pričelo finalno tekmovanje, ki se bo končalo v soboto.

Tudi danes borbenost moštva ni popustila. Vsi se borijo za boljše mesta, s tem pa tudi za lepe nagrade, ki znašajo skupaj 400 tisoč dinarjev. Morda je še prezgodaj govoriti o zmagovalcih posameznih skupin, oziroma podskupin. Toda v prvih dveh kolah je ponekod

vlačne za gledalce kot tiste, kjer se srečajo mojstri, mojstrski kandidati in kategorizirani. Nekaj moštev v teh dveh skupinah je še poskrbelo za presenečenje. Sem moramo šteti v prvi vrsti Savinjančana I iz St. Petra in Napredak iz Zagreba. Oba bosta verjetno zmagovalca podskupine, saj sta doslej odigrana dvoboja pričrvalno odločila v svojo korist.

Zenska reprezentanca Ljubljane nastopa v B skupini. Vidnejših uspehov Ljubljancanke do sedaj še niso imele, saj so oba dvoboja izgubile z 1:3. Včeraj je dobila partijo Osterčeva na prvi deski, danes pa Korbarjeva na tretji deski.

TUDI V DRUGEM KOLU NEKAJ ZANIMIVIH SREČANJ
V današnjem srečanju Željezničar (Bgd)—NSK I sta na prvi deski igrala mednarodni mojster Karakaljić in Tot. Partija se je tik pred prekinitvijo končala z remijem. Ljubljanski študentje so igrali neodločno z Borcem iz Novega Sada. Edino slovenski prvak Gabrovšek je za svoje moštvo ocenil celo točko. Hietzing I je resda odpravil Metalca iz Kraljeva s 3:1, toda internacionalni mojster Benli je proti Ogrinoviču dobil le pol točke.

Moštvo PTT je premagalo drugo ekipo avstrijskega prvaka z 2,5:1,5, na prvi deski pa je Germek lepo premagal Lenerja.

Spremembe v tekmovanju za svetovno prvenstvo

Bruselj, 18. sept. (Reuter). V Bruslju se je sestel izvršni odbor Mednarodne nogometne federacije, da bi

Nepričakovan uspeh reprezentance Aten

Atene, 20. sept. (AFP). Nogometna reprezentanca Aten je sinoči premagala reprezentanco Budimpešte z 2:1 (1:0). Gole za reprezentanco Aten je dosegel Nestoris, za reprezentanco Budimpešte pa Rafal. Tekmo je sodil Diamondopolos. Prisostvovalo je 25.000 gledalcev.

razpravljalo o svetovnem nogometnem prvenstvu, ki bo leta 1958 na Švedskem, o mednarodnem mladinskem nogometnem turnirju, ki bo prihodnje leto, in o nogometnih tekmovanjih na Olimpiadi v Melbournu.

Izvršni odbor je sinoči sprejel predlog organizacijskega odbora o spremembi tekmovanja v kvalifikacijskih skupinah za uvrstitev v finalno tekmovanje. V tem ko je sistem regionalnega kvalifikacijskega tekmovanja ostal neupremenjen, pa bo v kvalifikacijskih skupinah za uvrstitev v finale v prihodnje igralo sešerno moštvo z vsemi ostalimi moštvimi v skupini. Na lanskem svetovnem prvenstvu v Švici je v okviru skupin za uvrstitev v finalno tekmovanje odigralo sešerno moštvo po dva tekmi, tako da je takšen sistem tekmovanja omogočal — sprito ugodne razporeditve — da se v finale uvrsti tudi šibkejša moštva.

Sestanek se nadaljuje.

Retter ne bo nastopil v Beogradu

Stuttgart, 20. sept. (APA). Zahodnonemški nogometni reprezentant Erich Retter je obvestil trenerja Seppa Herbergerja, da ne bo mogel nastopiti v Beogradu na tekmi proti Jugoslaviji, ker se ni okrevaj zaradi poškodb, ki jo je dobil v Moskvi, in ker še zmeraj ni v polni formi. Se ni znano, kdo ga bo nadomestil.

HOKEJ NA KOTALKAH

Marzotto (Italija) : »Nova Gorica« 11:4 (1:0, 10:1, 0:3)

REZULTATI A SKUPINA

I. podskupina: Borac—LUSK Olimpija 2:2, Metalac—Hietzing 1:1, II. podskupina: Mladost—Zvezdara 5:3,0,5, »Maribor«—Zagreb 0:4, III. podskupina: NSK II—Branik 1:3, Željezničar (Beograd)—NSK I 1,5,2,5, IV. podskupina: PTT—Hietzing 2,5:1,5, LSK—Partizan 2:2.

B SKUPINA

I. podskupina: Rudar I—Ljubljana 3:1, Sombor—Zvezdara II 2:3, II. podskupina: Torpedo—Bačka Topola 1,5:2,5, Takovo—Solidarnost 3:1, III. podskupina: Jedinstvo—Napredak 2:2, Jugovinski I—Tektalac 1,5:2,5, IV. podskupina: Koper—Obrtnik 1:3, LSK II—Sapho 3,5:0,5.

C SKUPINA

I. podskupina: Svoboda—Ognjen Prica 2,5:1,5, Jadran—Napred 1,5:2,5, II. podskupina: Grafični zavod—Radovljica 2:2, Radnički—Ponikve 0:4, III. podskupina: Jesenice—LUSK Olimpija II 1,5:2,5, Ljutomer—Savinjan I 0,5:3,5, IV. podskupina: Jugomontaža—Svoboda (Ruše) 2,5:1,5, Rudar I—Udarnik 2:2.

D SKUPINA

I. podskupina: OTJ—Krivoja 2:2, Nada Dimić—Šmarje 3,5:0,5, II. podskupina: Sezana—Jugopetrol 3:2, Jugovinski II—ženska reprezentanca Ljubljane 3:1, III. podskupina: Savinjan II—Vukica Mitrović 0,5:3,5, Edo Blažek—Ventilator 3:1.

Sir Kingsdale-Smith ni bil ogorčen, marveč ga je malomarnost, s katero je Planke obravnaval zadevo, nekoliko zabavala. Vzlic temu je bil prepričan, da je mladi Nemeč Bertleja če že ne umoril, pa vsaj omamil in oropal. Bil je precej ponosen na svojo sposobnost, da je znal zamotane zadeve razvozlati in pojasniti. Takoj je ugotovil, česar menda niti Russellova žena ni opazila, namreč, da je bil mrtvec brčas oropan, kajti pri njem niso našli ne njegove denarnice, ne obeh prstanov, od katerih se baje nikoli ni ločil. Vratar, ki so ga vprašali, kaj ve o Russellovi vrnitvi tisto jutro, je povedal, da sta se pripeljala gospod in pianist v dveh rikšah skupaj, in da je pianist pomagal gospodu priti skozi vrata in dvorano, kakor pomagamo kar najbolj neopazno pijancu. Po tem obvestilu je poslal sir Kingsdale-Smith oba hotelska detektiva v Plankejevo sobo, kjer sta ga našla trdno spečega. Pod njegovim vzglavjem pa so ležale stvari, ki so jih pogrešali na Russellu. Sir Kingsdale-Smith je videl pred seboj ravno črto in ji sledil. Kurtu pa se je zdelo vse to zelo zabavno in temu primerno se je tudi vedel.

»Torej v četrtek večer je bilo v baru tako pusto, da smo ga opolnoči zaprli.« je začel pripovedovati. »Gospod me je ves večer prosil, naj grem z njim kroat. Slučajno sem bil razpoložen za to. Najela sva dve rikši in se odpeljala v Hotel krizantem. Ne vem natanko, kako dolgo sva ostala tam.«

»Kaj je bila privlačnost v Hotelu krizantem?« je vprašal sir Kingsdale.

»To veste enako dobro kakor vsak človek v Sangaju.« je odgovoril Kurt ogorčeno. »Dekleta, ki pripravijo človeku pipo opija.«

Protokolist je to zapisal, tolmač, ki ga še niso potrebovali, se je nasmehnil. Sir Kingsdale je dvakrat ali trikrat hitro trenil s trepalnicami. Sovražil je beznice, v katerih so ljudje kadili opij, da bi se omamili, razburili in si domišljali, da so nekaj več kakor so. Sam je kadil opij in ga imel rad kot najbolj gosposko sredstvo, s katerim si lahko človek razbistri duha, se otrese spon telesnega življenja in razvije bojazan in bolesti, zasidrane pregloboko v sleherni duši, v plemeniti sili. Opij je kadil že dvajset let in nikoli več kakor dve pipi zjutraj in dve zvečer. Bil je ponosen na bitke, ki jih je dobil proti sebi, ko ni popustil, ko je premagal poželenje, počakal, da je napočil čas, in nehal kaditi, preden ga je obsla omama in dokler je bil še zaziban v prve lahne, plavajoče meglice. Ljudje, ki so zahajali v hotel Krizantem in prostituirali opij, mu niso bili pri srcu.

Sir Kingsdale-Smith je bil prej dodeljen angleškemu poslanstvu v Pekingju. Evropejci v Pekingju se močno razlikujejo od Evropejcev v Sangaju. V Sangaju se zbirajo vsi, ki hočejo zaslužiti v Pekingju žive tisti, ki so se zaljubili v Kitajsko in ki jih je prevzel pasivni čar te dežele. Sir Kingsdale-Smith je bral in pisal

klasično mando* v kitajščini in začel je bil celo prevajati velikega Tu Tuja, potreboval pa je tolmača, če je hotel govoriti s kulijem. Kakor mnogi Kitajci v Pekingju je bil tudi on postal po zunanosti in biti nekoliko kitajski. Koža se je tesno oprjemala kosti njegovega obraza, njegovi prsti so bili dolgi, tenki in razločno razčlenjeni na vsakem členu. Kadar je osredotočeno gledal, so bile celo njegove oči nekoliko poševne. V pogovor je često vpletal citate iz Laotseja**. Godilo se mu je kakor večini ljudi njegove vrste: izgubil je lice Evropejca, ne da bi postal Kitajec. Po 1. 1927, ko je demokratična vlada sklenila podpirati Cang Kajška proti čedalje nevarnejšim Japoncem, kakor tudi proti ruskemu vplivu in širjenju komunizma na Kitajskem, so ubrali novo pot. Dotlej so obravnavali Kitajsko brez olepšave kot kolonijo. Zdaj so se jeli ozirati po uradnikih, ki so se nekoliko spoznali na to deželo in njeno zamotano psihologijo in ki so bili med Kitajci priljubljeni. Tako se je zgodilo, da je bil sir Kingsdale-Smith, ki je v bivšem templju zahodnih grčev užival pokoj, imenovan za kronskega advokata v Sangaju. Njegovo imenovanje je bilo izraz dobrohotne naklonjenosti Kitajcem, ki so njegovega predhodnika sovražili, njega pa čislali, tako da je imel malo dela. Bilo je že po desetih ob uri, ko je Kingsdale navadno pokadil svoji dve pipi opija. In bil je tem nemirnejši, nestrpnejši in nervoznejši, čim bolj se je preiskava zavlačevala. Enako se je godilo Kurtu Plankeju, čigar pomirjajoče izžarevanje zadnje pipe je že začelo pojmajati.

»Kako da sta šla prav v hotel Krizantem?« je vprašal sir Kingsdale-Smith očitajoče.

* Jezik mandalčne ali gnostične verske sekte.
** Kitajski filozof, rojen 604 pred našim štetjem, kdaj je umrl, pa ni znano.

DNEVNE NOVICE

Tečaj stenografije in strojeписа pri Društvu stenografov in strojepiscev v Ljubljani. Dnevni in večerni tečaj, začeti, nadaljevalni in višji. Informacije, vpisovanje pri Ekonomski srednji šoli, Prešernova 8, telefon 22-693, od 10. do 12. ure in pri Administrativni šoli, Roška 15, tel. 30-917, od 10. do 13. in od 18. do 19. ure. vsak dan, razen sobote popoldne.

Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov prirediti v petek, 23. septembra ekskurzijo v Soštani z ogledom termoelektrarne. Člani društva naj se pripravijo osebno ali pri poverjenikih najkasneje do četrta ob 11.30 v pisarni društva, Erjavčeva 11, soba 1. Odhod z avtobusom izpred Notbotičnika ob 15. uri.

Obveščamo vsa podjetja, ustanove in posameznike, ki se želijo izobražiti v knjigovodski stroki ali pisarniški om poslovanju, da bo vpisovanje v dopolne tečaje o osnovah knjigovodstva, višje specificirane stopnje knjigovodstva in poslovne korespondence od 23. sept. do 5. oktobra 1955. Vsi, ki se za tečaje zanimajo, takoj zahtevajte prospekt s podrobnejšimi navodili pri Ljudski univerzi v Ljubljani, Cankarjeva 3-III.

Krompir ti ne bo gnil, če sa boš posul z preparatom KROSAN! Dobila ga v zadrugi, semenarjih, drogerijah itd.

Imaš težke noge? Dodaj kopeli NELA s sol in občutek mladosti ti bo sladki življenje.

GLEDALISKA

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Sobota, 24. septembra ob 20: Konfino: »V soboto se poročimo, veseloigra. Izven.
Nedelja, 25. septembra ob 20: Konfino: »V soboto se poročimo, veseloigra. Izven.
Sentjakobsko gledališče odpre letošnjo predsezono v soboto, 24. sept. Uprizorili bodo veseloigro »V soboto se poročimo«. Prodaja vstopnic od petka dalje pri blagajni in Mestnem domu, rezerviranje tel. št. 32-860. Vpisovanje abonmaja je dnevno v pisarni Sentjakobskega gledališča med 10. in 12. uro.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Ročne lutke
Sreda, 21. septembra ob 9: Gostovanje v Polzeli;
ob 11.30: Gostovanje v Braslovcah;
ob 15.30: Gostovanje na Vrnskem.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za sredo, 21. septembra.
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.
5.00-6.20 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored), vmes objave — 6.20 Naš predlog za Vaš jedilnik — 6.35 Reklame — 6.58 Jutrarnji orkestralni spored — 7.10-7.30 Zabavna glasba — 11.00 Radijski koledar — 11.05 Gospodinski nasveti — 11.15 Izra tamburaski orkester Ljubljanskih »Svoboda« p. v. Matka Siskovića — 11.35 Radijska šoa za višjo stopnjo: Kako je prišel krompir k nam (ponovitvi) — 12.05 Lahki opoldanski glasbeni spored — 12.50 Kmetijski nasveti: Ing. Milko Breznik: Priprave za trgovanje — 12.40 Virtuoze skladbe za violino — 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.30 Pesmi in pesni Jugoslovanskih narodov — 14.05 Radijska šoa za nižjo stopnjo — a) Bela kraljina, b) Tine in njegovi prijatelji (ponovitvi) — 14.35 Zdeli sta — poslušajte! — 15.15 Zabavna glasba — 15.30 Utrinki iz literature — Andre Chamson: Tajno pismo naših dni — II. del — 15.45 Iz serenad Viktorja Herberta — 16.00 Družinski pogovori — 16.10 Popoldanski simfonični koncert — 17.20 Zabavna in pesna glasba, vmes reklame — 18.00 Iz naših kolektivov — 18.15 Skladbe slovenskih avtorjev poje mešan zbor Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru p. v. Ferda Pirca — 18.35 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — Slavko Faust: Astro navtika in njen razvoj — 18.45 Z malim ansambliom bratov Genzler — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Festiválni posmetki — 22.15-23.00 »Jazz-coctail« — 23.15-23.00 UKV program: Nočni koncert — 23.00-24.00 Oddaja za tujino — na valui 327,1 m (prenos iz Zagreba)

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

UMRLI SO V LJUBLJANI

Mihael Marušič, upokojenec. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalah.
Ana Markež, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 ur na Zalah.
Marija Keržan, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.
Valerija Gorek, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 ur na Zalah.
Ljudomila Struželj, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16.30 uri na Zalah.
Frančiška Možina, gospodinja. Pogreb bo danes ob 17 ur na Zalah.

CELJSKE VESTI

V Celju koncertira nekoč ob 20 pianistka Dika Rancigajeva. Koncert bo v Narodnem domu. Vstopnice v Glasbeni šoli.

POROČILO O GIBANJU PREBL. VALSTA V CELJU V CASU OD 10. DO 17. SEPTEMBRA 1955

Rojenih: 27 dečkov in 96 deklic.
Poročili so se: Dr. Mitja Mrgole, zdravnik iz Ptuja, in Marija Teržak, tehnik arhitek, iz Celja; Friderik Grahnik, elektrotehnik in Silvestra Stangl, namoščenka, oboje iz Slovenj Gradca; Romih Karol, delavec in Jožefa Pilko, delavka, oboje iz Celja; Predimir Iršič, novinar iz Ločnice, in Doroteja Žilnik, strojeписка iz Celja; Kazimir Jager, kiječavničar iz Celja, in Matilda Smodej, modistinja iz Maribora; Naip Sinamović, delavec, in Stefanija Pošek, delavka, oboje iz Celja; Jožef Lorget, žagar iz Boharinske, in Ivana Sojler, bolničarka iz Celja; Andrej Planinc, nižji knjigovodja, in Vanda, Ivana Tolmajner, nižji knjigovodja, oboje iz Celja; Leopold Šeško, delavec iz Voduc in Marija Belina, gosp. pomočnica iz Celja; Stanislav Volčjak, kovaški pomočnik iz Ostrojnega, in Ljudmila Vetrh, tkalka iz Lokoveca; Jornej Liliija, pom. elektromonter iz Lave, in Marija Kramar, krojaška pomočnica iz Medloga.
Umrlj: Irena Kovač, roj. Bilake, gospodinja, iz Trnovca, stara 60 let; Marija Zibret, roj. Senica, gospodinja iz Krusevca, stara 62 let; Marija Kačun, otrok iz Zg. Rečice, star 3 dni; Terezija Kačun, otrok iz Zg. Rečice, star 1 dan; Marija Eržen, roj. Herzinger, gospodinja iz Celja, stara 77 let; Elizabeta Razgoršek, roj. Ramšak, gospodinja iz Jezerc, stara 65 let; Martin Hurnaus, poljski delavec iz Irja — Rog. Slatina, star 32 let; Marjan Cuden, otrok iz Lopate, star 4 mesece; Antonija Uzman, servirka iz Celja, stara 30 let.

24.9.-9.10.1955
I. OBRTNIŠKI VELESEJEM NA »BOSPODARSKEN RAZSTAVIŠČU« V LJUBLJANI
KORJISTITE POPUST NA ŽELEZNICI

»TRIBLING« za Steyr buldog 55
KUPI IN PROSI ZA PONUDBE
Uprava bolnice VALDOLTRA pri Kopru 3149

CENTRALNA UPRAVA BOLNIŠNIC V KOPRU razpisuje mesto šefa dermatovenerološkega oddelka v bolnišnici v Piranu, in mesto oddelčne medicinske sestre in pomočnice anesteziista v bolnišnici v Izoli 3211

TOVARNA »SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

TEKSTILNA TOVARNA AJDOVŠČINA razpisuje delovna mesta za: vodjo prodajnega oddelka ki mora imeti ustrezno strokovno izobrazbo ter daljšo prakso v komercialnih poslih; knjigovodjo (kinjo) sposobnega za obračun in knjiženje ter vodenje evidence investicij osnovnih sredstev, s primerno prakso ter ustrezajočo izobrazbo. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe pošljite na upravo TEKSTILNE TOVARNE AJDOVŠČINA 3228

PODJETJE ZA IZDELAVO RADJSKIH IN RENTGENSKIH APARATOV — »ZAVOD RR« — NIS razpisuje NATEČAJ ZA DVA STROJNA INŽENIRJA za delo v proizvodnih oddelkih in ZA ENEGA STROJNEGA INŽENIRJA za referenta za standardizacijo Pogoji: strojni inženir s 3- do 5-letno prakso. Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru. Stanovanje za oženjene zagotovljeno z majem 1956. Ponudbe z življenjepisom in spricvalom o strokovni izobrazbi ter podatki o dosedanjih zaposlitvah pošljite na naslov podjetja, najkasneje do 1. novembra 1955. 2463

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

VESTI IZ MARIBORA

DEZURNA LEKARNA Sreda, dne 21. septembra 1955: lekarna »Melje«, Meljska cesta 1. Od 9. ure zvečer pa do 6. ure jutraj se izdajajo zdravila na zdravniške recepte, napisane istega dne ali noči. Lekarna »Center« je odprta neprenehoma od 7. ure jutraj do 7. ure zvečer.

KINO
PARTIZAN: Ameriška barvna risanka: »Alica v pravljnični deželi. UDARNIK: Francoski film: »Vrag v telesu. Brez tednika.
POBREZJE: Ameriški film: »Banditi Korziške. Tednik. Predstavi danes ob 18 in 18.
STUDENCI: Angleski film: »Ugrabitje.
LETNI KINO SOLA: Ameriški film: »Banditi Korziške. Tednik. Predstava ob 19.
Predstave v letnem kinu »Sola« bodo do nadaljnega ob 19. uri.

RAZPIS ABONMAJA SLOV. NARODNEGA GLEDALIŠČA V MARIBORU
Slovensko narodno gledališče v Mariboru razpisuje abonma za sezono 1955-56.
Abonma obsega 8 dramskih in 8 opernih (baletnih) predstav.
DRAMA bo izbrala svoj repertoar v glavnem iz sedehletnih del:
Tuja literatura: Aristofanes: Zenski parlament; Bert Brecht: Gospod Puntila in njegov hlapec Matti; Albert Camus: Obsedna stanja (Kuga); Jan Drda: Če hudita kličeta; Jean Giraudoux: Siegfried; Kurt Grotz: Hiša v Montevideu; Frederick Knott: Umor; Garcia Lorca: Mariana Pineda; John Patrick: Vroča kri; Lev Tolstoj: Ana Karenina.
Slovenska literatura: Lojz Krajgher: Na fronti sestre Zlive; Anton Novčan: Veleja in morebitna noviteta.
OPERA: B. V. Asafjev: Bahčisarajski vodnjak; Francois Danieł Auber: Fra Diavolo; Umberto Giordano: Andre Chenier; Jakov Gotovac: Ero z onega sveta; Marjan Kozina: Balet; Mirko Polič: Deseti brat; Gioacchino Rossini: Sevillski brivci; F. Savini: Ljubavnici; Giuseppe Verdi: Ples v maskah.

Uprava SNG si pridružuje pravico spremembe repertoarja v teku sezone. Abonma bo plačljiv v šestih zaporednih obrokih. Prvi obrok se vplača kot akontacija pri vpisu, nadaljnji obroki pa bodo plačljivi od 1. novembra dalje do 10. v mesecu. Abonma je med sezono neodpovedljiv, razen v primeru dolgotrajne bolezni ali preselitve.
Lanski abonenti imajo pri obnovitvi abonmaja prednost in so jim sedeži rezervirani do vključno dne 23. septembra 1955.
Vpisovanje novih abonentov bo od 21. septembra dalje. Glediška blaginja bo sprejemala vpis abonmaja dnevno od 18. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 12. ure. Tel. št. 22-15.
Poleg rednih abonmajev bo obstajal tudi premijski abonma, ki obsega samo polovico sedežev v gledališču in stane 15% več od običajnih premijskih cen.
Mladinski abonma bomo organizirali v dogovoru s šolami. Poleg abonentovskih predstav bo SNG uprizarjalo na željo tudi zaležne predstave za šole in ostale družbene organizacije, ki bi se prijavile za odkup predstav in bi zagotovile razprodano gledališče z vseni sedeži in stojali.
Na željo podeželskega občinstva bomo tudi organizirali »Podeželski abonma«, v kolikor bo dovoljno številno prijav.

Prodamo
poltovorni avto »Tatra«
Uprava »Ljudske pravice« — Ljubljana

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

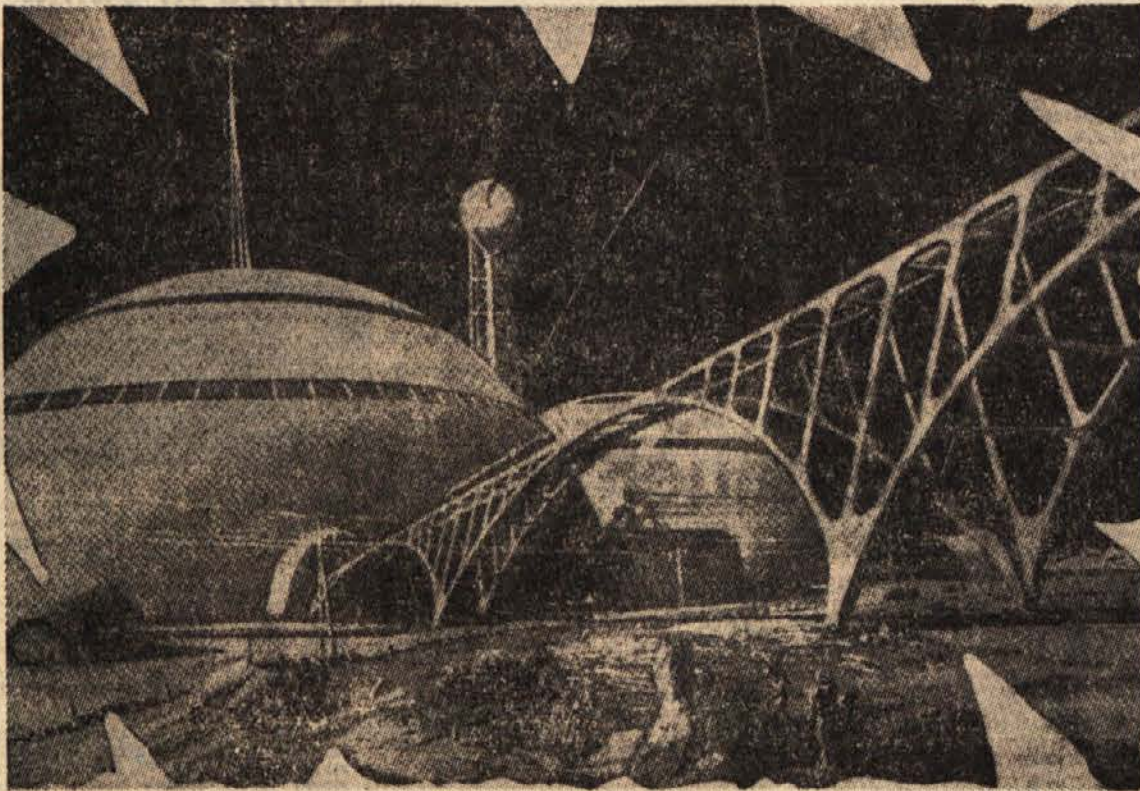
»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 1956, za vagončke pa 1. julij 1956. Rok za predložitev ponudbe je 15. oktober 1955. 3232

»SILIKA« — GOSTIVAR razpisuje NATEČAJ za izdelavo 220 ton železnih konstrukcij in vagončkov za tunelsko peč Tehnična dokumentacija je na vpogled v predstavništvu »Silike«, Skopje, Ulica Partizanska (Uprava posojila). Telefon št. 28-28. Tehnično dokumentacijo ni moč poslati interesentom zaradi majhnega števila. Skrajni rok za izdelavo te opreme je: za železno konstrukcijo 1. apr. 19

Putovanje NA ZVEZDE

- kakor si ga
- predstavlja
- britanski
- znanstvenik

Britanski atomski fizik dr. L. R. Shepherd, ki dela v britanskem atomskem središču v Harwellu in je hkrati predsednik britanskega medplanetarnega društva, je objavil te dni članek, v katerem je z znanstveno logiko in s fantazijo kakega Julesa Verna razložil svoje poglede o poletu v vesirje. Članek se glasi:

Na sliki vidite kolonijo naselencev na Mesecu, kakor bo izgledala, ko se bodo na njem naselili prvi prebivalci. Toda pred tem bodo morali znanstveniki rešiti še celo vrsto tehničnih in drugih problemov.

Kdo bodo prvi udeleženci poleta na Mesec in druge svetove sončnega sistema? In česa se bodo ti pionirji tam naučili?

Najprej bodo tam pristale majhne skupine znanstvenih raziskovalcev, ki bodo nadaljevale delo prednjih straž-robotov.

Njihov pohod v vesirje bo večinoma velikanski prispevek k znanosti. Človeku bo omogočil, da si bo ustvaril temeljiteljšo in stvarnejšo podobo vesolja.

Znanstveniki bodo lahko na kraju samem podrobno proučevali sestavo teh skrivnostnih svetov in njih nastanek. Morda bodo odkrili žive organizme, ki bodo dokaz, da je življenje možno celo v veliko neugodnejših razmerah, kakor domnevamo sedaj. Takšno odkritje bi močno vplivalo na biologijo.

Potem ko bodo znanstvene odprave končale svoje delo, bodo prišli praktiki, inženirji in tehniki. Njihova najvažnejša naloga bo ustanoviti oporišča na planetih. Le-ta bodo opremljena z napravami, s katerimi bodo pridobivali potrebno gorivo za stratosferske polete. Takšne rakete, ki jih bodo pošiljali z zemlje, ne bo treba vzeti s seboj velikih količin goriva, da bi se lahko vrnile na zemljo, ker ga bodo dobile na planetu.

MOŽNOSTI

To bo povzročilo revolucijo v medplanetarnem prevozu.

Tudi kopanje redkih snovi na drugih planetih in prevažanje le-teh skozi vesirje na Zemljo bo sila pomembno. Oporišča na Mesecu, na katerem bo vskladiščeno gorivo za rakete, pa bo izvrstna vmesna postaja na poti med Zemljo in ostalimi planeti. Tak-

na oporišča pa bodo potrebovala ljudi, ki bi jih upravljali. Tako bodo prišli prvi naseljenci. Toda naseliti se v docela drugačnem okolju bo silno težavna naloga. V čem bo to okolje drugačno? V kakšnih okoliščinah bodo ti pionirji stratosferskih poletov živeli, gradili svoja naselja?

MALO KISIKA

Na nobenem izmed ostalih planetov našega sončnega sistema ni atmosfera kaj prida. Ogljikov dioksid, kot kaže, prevladuje v primitivnem ozračju Venera. Dušične ozračje Marsa vsebuje zelo malo ali nič kisika, in zdi se, da atmosfera planeta Titana sestoji iz metana.

Razen na Marsu in morda na Veneri je temperatura tako ve-

lika, da je večina organizmov živčevih na naši zemlji ne bi mogla vzdržati.

Tako se bodo morali medplanetarni naseljenci obvarovati s hermetično zaprtimi zgradbami in celo mesti in se zateči v umetna zaklonišča.

Takšne razmere utegnejo marsikoga izmed nas preplašiti, toda spomnimo se, da celo sedaj živi mnogo ljudi v zelo nenaravnih okoliščinah. Naši nasledniki, ki bodo živeli v visoko mehanizirani civilizaciji, bodo še veliko bolj navajeni živeti v umetno ustvarjenih razmerah in tako se jim ne bo zdelo nič posebnega naseliti se na planetih, na katerih je življenje čisto drugačno.

Kam se bodo ti naseljenci najprej napotili?

Prav gotovo si bo človek najprej izbral pot na Mesec, ne samo zato, ker je najbližji Zemlji, ampak tudi zato, ker je majhen. Njegova težnost ni velika in zato ne bo težko pristajati in vzletati z njegove površine.

Iz istih razlogov je drugi najprimernejši planet Mars, katerega težnost je manjša kakor težnost na Veneri. Razen tega še nikdar nismo videli, kaj se pravzaprav skriva za oblaki, ki obkrožajo Venero in zato bi bilo kaj tvegano poskusiti pristane na tem malo znanem planetu.

Znanstvene in praktične prednosti takšnih poletov bodo nedogledne. Naseljenci na drugih planetih utegnejo ustvariti nove kulture ter obogatiti spoznanje in izkustva človeškega rodu, kakor se je že to zgodilo v minulosti, ko se je človek pojavil na Zemlji.

Če natanko premislimo, tiči za željo, da bi poleteli v vesirje, je tista strast, ki je gnala ljudi, da so se povzpeli na najvišje gore sveta, se potopili globoko pod morskno gladino in raziskovali polarna ledena področja.

Bolezni naših dni

Na znanstvenem zasedanju mednarodne organizacije za socialno medicino je nemški zdravnik prof. Wicht poročal o naraščanju števila obolenj na srcu in krvnem obtoku. To so izrazite bolezni naše dobe, saj odpade nanje 37,7% vseh bolezni. Te bolezni večinoma niso organske narave, marveč jih je treba pripisati posledicam sedanjega načina življenja. Pravičneje bi bilo govoriti o angini temporis, kakor o angini pectoris. Skrajno bi lahko rekli, da človek naših dni ne odloča več o svojem času, da ni več gospodar samega sebe. Nevarnost je tudi v tem, da bi se utegnili odločiti za 40-urno delo v tednu, ker bi ljudje prosti čas najbrž porabili v svojo škodo. Profesor Wicht meni, da bi se morali ljudje bolj zanimati za umetnost, družino, za kulturno življenje in razvedrilo, kakor pa za avtomobile in motocikle. Tedaj bi ne bilo toliko žrtev bolezni na srcu in krvnem obtoku.

razdaljo 137 m. Ladijski model ima anteno, prek katere grede kontrolni signali za aparat pod krovom, povezan s kontrolnim sprejemnikom in motorčkom. Vse kontrolne aparate je možno uporabiti za druge modele, za jadralce ali za avtomobilčke in druga vozila, pa tudi za letala.

Mrzel zrak preprečil bolečine

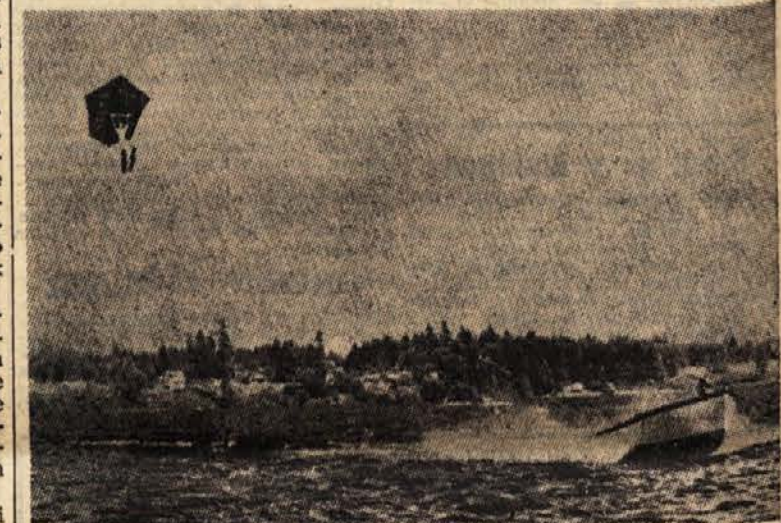
Ameriško društvo zobozdravnikov poroča o novi metodi zdravljenja in plombiranja zob brez bolečin. Iz posebnega aparata izpušča mrzel zrak, katerega temperatura pade polagoma od 35 na 1°C, kar povzroči anestezijo. Brž ko zobni zdravnik konča svoje delo, se zrak spet segreje do telesne temperature. Zobozdravniki, ki so po tej metodi že delali, pravijo, da čutili od sto bolnikov bolečine samo šest.

Proti mehanizaciji

Italijanski pisatelj Curzio Malaparte je sklenil v protest proti mehanizaciji človeške družbe napotiti se s kolesom iz New Yorka v San Francisco. Malaparte pravi, da je treba iz Amerike izvirajoči mehanizaciji pripisati, da so postali ljudje slabotni, omahljivi in nemočni. Zanj čas ni važen. Zato se namerava odpeljati v Ameriko, ondi pa s kolesom iz New Yorka v San Francisco. V Ameriko se odpelje v oktobru in ostane tam mesec dni, potem pa odrine na pot s kolesom. Iz New Yorka do San Francisca bo potreboval 30 do 40 dni.

Elektronske igrače

Elektronska tehnika je zajela tudi izdelovanje igračk. Konstruktorji in tehniški neke angleške tvrdke, ki je največji dobavitelj igračk na svetu, so izdelali model tovrstne ladje s celotno kontrolo na radijsignale. Dolga je komaj 51 cm. Če pritisne otrok na gumb ali zasučje gumb drobnega oddajnika, napravi ladja vsak morskni manever: spremeni smer in hitrost ali pa dvigne celo sidro. Radijska kontrola učinkuje na

Trije športi hkrati: smučanje na vodi, letenje po zraku in vožnja z motornim čolnom. Na ta način se zabavata brata Bairdov v ZDA. To je svojevrstna akrobatika, ki zahteva precej poguma in spretnosti. Na sliki vidite v ozadju vodnega smučarja v zraku, ki ima pripeta na rokah posebna krila, vleče pa ga motorni čoln.

Ladja, ki vozi v vse smeri

- Izumil jo je angleški pomorščak Gerge Wheeler,
- ki je štirideset let sanjaril o njej

Stari angleški kapetan fregate George Wheeler je 40 let sanjaril o ladji, ki bi vozila tudi po strani. Zdal mu je 71 let in naposled se mu je želja izpolnila, in sicer na vrtu njegove hiše, dve milj od morja. Na prvi pogled gre za običajno, 7 m dolgo ladjico z zaprti kabino. Njegova ladjica pa ima namesto ladijskega vijaka

napravo za vodne curke, ki ji omogočajo, da lahko vozi tudi po strani. Po mnenju starega pomorščaka obeta ta ladjica podobnim ladjam veliko bodočnost.

Ladjica vozi zelo hitro in njene pogonske naprave so znatno cenejše od naprav običajnih ladij. Vozi lahko v vsaki smeri. Zato velikim ladjam takšne vrste ne bodo potrebni vlačilci, da bi jih privlekli v pristanišče. Takšne ladje bodo zlasti primerne v vojnem času, ko morajo voziti ladje po morju v ciklaku, da se ognjeno sovražnim podmornicam.

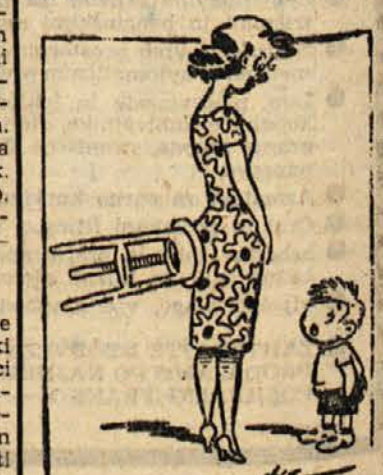
Wheeler je bil 40 let eden vodilnih strokovnjakov za reševanje ponesrečenih ladij. Ko so ga pred štirimi leti upokojili, je ves prosti čas in prihranke porabil za svoje načrte. Ladjica, stojča na lesenem podstavku na njegovem vrtu, ima namesto vijaka dve odprtini za reaktivni pogon na krmu. Črpalka z zmogljivostjo 8 KS črpa morskovo vodo na nosu ladje in jo po dveh ceveh potiska v obliki curkov skozi odprtini na krmu. Tako ladjo poganjajo naprej. Na obeh straneh pa ima ladjica še dve odprtini za vodne curke. Cevi, skozi katere brizgajo bočni curki, so povezane s posebnim motorjem. Tako se lahko ladjica pomika tudi po strani, kakor morsk rak. Naprava obratuje skoraj neslišno. Na misel, da bi izkoristil vod-

KMET IN PES

Kmet jo maha skozi vas. Izmeda ga popade pes. Ne da bi dolgo pomisljal, vzame sekiro z rame in ubije psa. Drugi dan pa stoji pred sodnikom.

»Obtožen si, da si ubil psa telega moža. Kje pa je rečeno, da b. moral psa takoj ubiti, če se je nekoliko zaganjal vate? Saj bi se ga bil lahko ubranil s toporiščem.«
»Gospod,« de kmet, »tudi v naši vasi poskusimo zmeraj najprej s toporiščem, če se branimo psov, ki nas napadejo z repom.« odgovori kmet.

»Mamica, ali si videla mojo žvečilni gumi?«

Nesmrtna abeceda

Francoska Akademija, ustanovljena pred 320 leti z naročilom, da bi izdala obsežen slovar francoskega jezika, je prišla šele do črke B. Toda »nesmrtni« morajo iskati ne le besede, marveč tudi izpopolniti svoje vrste. Zdaj so štiri mesta v Akademiji prazna.

V Škotski so ob cestah namestili posebne napisne table, na katerih je narisana telefonska slušalka, prav tako pa je označeno, koliko kilometrov ima potnik do prve telefonske govornice.

ČAS VOLKOV

28. Mladi je izpustil plen in se spretno izmuznil, še preden ga je mogel zlobno renčeti Sivec doseči z zobmi. Sivec je planil za njim, da bi ga ujel. Toda prepolni trebuh ga je oviral v teku in v dihanju. Čez nekaj minut se je moral ves zasopel in z razbijajočim srcem ustaviti, zasledovani pa je izkoristil priložnost in jadrno izginil. Ko je Sivec spet prišel do sapa, je jezno zamahnil z repom in počasi odšel. Bil je nasajen, ker mladega ni mogel premikastiti.

29. Čeprav je bil sit kot boben in ne bi mogel pogoltniti niti grizljaja več, ni privoščil svojega plena nikomur, tudi lastnemu vrstniku ne. Nasprotno — lačni pogled, s katerim se je mladi volk približal smi, ga je razkačilo, da se še zdaj ni mogel pomiriti. Kar nasenkrat pa so se mu oči zasvetile. Prihulil se je za skalo in opazoval. Tik pred njim se je valjal po sončnem prostorčku mlad divji prašček. Zadovoljno je brcal z vsimi štirimi proti soncu, ki ga je grelo po rebusčku.

30. Bil je tako nepreviden, da je zaostal za svojo materjo, ki je medtem odšla z ostalimi mladiči naprej. Sivec se je previdno ozrl. Ne, stare ni bilo videti nikjer. Že se je pripravil na skok, ko je mladi pujske začutil nevarnost in se ozrl vanj. Od strahu je kar odrovenel, potem pa na vse grlo zavpil in stekel v smer, kamor so prej izginili njegovi bratci in sestrice. Sivec je skočil in planil za njim. Z vsakim skokom je bila razdalja med njima manjša.

Pripoveduje: JANEZ KLEMENČIČ
Riše: MARJAN AMALIETI

Dvakrat brezplačno

Dvakrat v enem tednu so se vozili Parižani po podzemeljski železnici brezplačno. Uslužbenci pri blagajniških okencih in spredovniki na štirih progah so nepričakovano začeli stavkati in niso hoteli potnikom prodajati vozniških listkov. Tako so lahko prišli potniki brez njih v podzemeljsko železnico in se brezplačno vozili, kolikor so hoteli.